هكذا من الأصل

המודיע

בטאון אגודת ישראל העולמית / בס"ד, ירושלים יום ועש"ק פ' תצא, ח' אלול תשל"ה / הדף היומי ברכות נ"ד (15 אוגוסט 75) / שנה כ"ו גליון 8974 / המחיר 120 אגורות

במקור הופיע שוב הספר הפופולארי שיצאו לו מוניטין בעולם היהודי:

ארבעת המינים השלם

הוצאה חדשה
■ עם הוספות ועיונים
■ מופיע בהידור רב
■ מכיל 552 עמודים
המחיר 28 לירות

הפצה ראשית: ...בלר, רח' מלכי ישראל ירושלים.

UNIVERSITY LIBRARY

גודלו של איזור החיץ – נקודה השנויה עדיין במחלוקת בין ישראל ומצרים

מקורות בקהיר: בואו של קיסינג'ר צפוי בסוף השבוע הבא והסכם יאופשר עד סוף החודש ✱ בקורת בעתונות מצרים ובראיון של הנשיא סאדאת לעתון לבנוני על מדינות ערב המתנגדות להסדר הביניים בתיווכה של ארה"ב

קהיר, יום ה' — מצרים וישראל עדיין חלוקות ביניהן לגבי קו איזור החיץ לפי הסכם ההפרדה השני — אמרו מקורות מהימנים היום בקהיר, אולם פקידים מצריים מקווים, כי חילוקי דעות אלה והמצרים ניתן יהיה ליישב בשבוע הבא, דבר שיאפשר הסכם עד סוף החודש על הסכם ביניים חדש.

נשיא מצרים אנואר סאדאת אמר ביניתיים בראיון לשבועון הלבנוני „אל אוואדס" כי יהיה זה משגה רציני, הגובל אפילו בבגידה, לסרב לקבל בחזרה חלק משטחים ערביים כבושים. הוא אמר, כי יהיה זה מסוכן, אם לא תימשך התנופה לקראת שלום. לכן נסיגה ישראלית מסיני „שווה הרבה מאוד לדעתי".

מצרים וישראל הסכימו כפי הנראה ביניהן, שכוחות ישראל יסוגו מעמדותיהם הקדמיות הנוכחיות בקרבת תעלת סואץ אל קו שמאחורי מעברי המיתלה. אולם קיימים עדיין חילוקי דעות, איזה חלק מן השטח המפונה יהפוך לאיזור חיץ בו יסיירו כוחות האו"ם — אמרו מקורות מהימנים.

המקורות אמרו, כי איזור החיץ יהיה קרוב לוודאי גדול יותר מן השטח הצר הנוכחי המפריד בין כוחות מצרים וישראל כמוני מאז הסכם ההפרדה הראשון לאחר מלחמת אוקטובר.

בצורה אשר פקידים מצריים הביעו בטחון בהשגת הסכם בקרוב, אמר דובר הנשיא טואסיק באשיר, כי עדין לא נקבע מועד לחידוש שליחות הדילוגין של שר החוץ האמריקני הנרי קיסינג'ר בין מצרים לישראל.

בקהיר מצפים לבואו של ד"ר קיסינג'ר לקראת סוף השבוע הבא, על מנת להשלים את הניסוחים הסופיים של ההסכם, שהשיחות עליו מתנהלות באמצעות ארה"ב.

ביקורו של קיסינג'ר במזה"ת צפוי להימשך 10 ימים — אמרו מקורות מהימנים.

פקיד מצרי בכיר אמר היום, כי מצרים לוחצת כמובן למנוע התקדמות בחזיתות האחרות של ישראל, עם סוריה וירדן, בעקבות הסכם הביניים המצרי–ישראלי.

לא תהיה התחייבות של ישראל בהסכם לשאת ולתת על נסיגה בחזיתות האחרות — אמרו מקורות יודעי דבר, אולם זהו חלק בין ההסכמה הכללית בין מצרים וישראל, הסבירו המקורות.

מוושינגטון נמסר, כי גורמים רשמיים מציינים שהשיחות בין ישראל ומצרים הגיעו לנקודה, אשר בה יוכל שר החוץ קיסינג'ר לחדש את דיפלומטיית הדילוגים שלו.

העתון „אל אהרם" מתח היום ביקורת על כמה מדינות ערביות בלי לנקוב בשמן, המתנגדות למו"מ באמצעות ארה"ב והשגת הסכם ביניים בסיני.

העתון כותב, כי כשלון השיחות על הסכם ביניים פירושו הקפאת הסטאטוס קוו, כי אין להעלות על הדעת שיחות ישירות — כדרישתם של 47 אנשי קונגרס בוושינגטון — כל עוד ישראל מוסיפה להחזיק בשטחים ערביים כבושים. (צ"ר צ"צ רויטר"ס).

פרס: נסיון הססני לצאת מדרך המלחמה

למרות כל הספקות הכלליים את הנורים הנערך בין ישראל ובין מצרים, יש לשפוט אותו לא רק על פי שיכי המוגדרים אלא על פי מגמתו היסודית, כנסיון הססני, אבל רציני למהוי מצד שני הצדדים באחי, להשתחרר ולו רק זמנית והתהליכות בדרך הפעולה המלחמתית לעבר הפעולה הדיפלומטית — אמר אתמול שר הבטחון מר שמעון פרס, בעצרת של ההסתדרות בהיכל התרבות בת"א.

שר הבטחון ציין, כי אם ההסדר ייצא לפועל לא תקבל מצרים את כל אשר דרשה וגם ישראל לא תקבל את כל אשר דרוש לה. מר פרס הדגיש, כי גם אם ייחתם הסדר לא תצא ישראל לנופש. היא תצטרך לערוך הסדר ביניים עם עצמה ותיאלץ להגביר את מאמציה הבטחוניים, שכן גם בעתיד תישאר הגנת הארץ בידי צה"ל ולא בידי זרים.

סילאסוואו מוצע כמתאם ראשי של כוחות או"ם

מרכז האו"ם, יום ה' — המזכיר הכללי של האו"ם, מר קורט ולדהיים, הציע את גנרל אנסיו סילאסוואו, מפקד כוח החירום של האו"ם בסיני, כמתאם ראשי של כוחות האו"ם במזה"ת — אמרו מקורות דיפלומטיים.

בתפקידו החדש יתאם הגנרל הפיני בין הפעילויות של שלושת כוחות או"ם במזה"ת: כוח החירום של האו"ם, אשר מונה 3900 איש שבפיקודו; עתה, כוח המשקיפים המונה 845 איש המוצב ברמת הגולן בין קווי סוריה וישראל, וכן 296 משקיפי האו"ם לפיקוח על שביתת הנשק, כוח אשר הוקם ב-1949.

מר ולדהיים אמר, כי הציע את השינויים, הטעונים אישור מועצת הבטחון, מפני שיהיו יתרונות רבים בקיומו של מתאם ראשי לשלושת הכוחות. (צ"ר)

קיסינג'ר מזהיר את בריה"מ בענין פורטוגל

„אין לה לבריה"מ אופציה להשפיע על מצב לענינים במדינה בניגוד לזכויות תושביה"

בירמינגהאם, יום ה' — שר החוץ האמריקני, הנרי קיסינג'ר הזהיר היום את בריה"מ לבל תתערב במאבק הפוליטי המתחולל עתה בפורטוגל, שכן עבירה לפגוע המפלגה הקומוניסטית לכבש של התנגדות.

„אל לה לבריה"מ להניח כי יש לה אופציה להשפיע באורח ישיר או בלתי ישיר על הענינים בפורטוגל בניגוד לזכויות העם הפורטוגלי להכריע על גורלו בעצמו", אמר קיסינג'ר בנאום שנשא כאן בפני אנשי עסקים.

שר החוץ האמריקני גילה כי ב-25 ביולי הוא האציר באורח ישיר את בריה"מ להסיר ידיה מעניני פורטוגל. עוזרי שר החוץ אמרו היום כי אזהרתו של קיסינג'ר לבריה"מ, היא החלק החשוב של נאומו.

הם הוסיפו כי האזהרה איננה מכוונת נגד פעולה ספציפית כלשהי של הסובייטים בפורטוגל, אם כי קיימת סברה שבריה"מ הציקה סיוע כספי משמעותי למפלגה הקומוניסטית הפורטוגלית.

הקומוניסטים בפורטוגל, אשר לפני זמן מה נראה כאילו הם הכוח השליט במדינות הפורטוגלית* לאחר ההפיכה, נחשפו להתקפות מרות וקשות בימים האחרונים. משרדיהם נהרסו על ידי מפגינים וחברי מפלגה הוכו ברחובות על ידי המונים גדולים.

ביניתיים מציינים פקידים אמריקנים, כי בריה"מ רק הציקה סיוע כספי לקומוניסטים בפורטוגל, אולם לא שלחה יועצים פוליטיים כפי שעשתה בסין בשנות ה-20 ובספרד בשנות ה-30.

קיסינג'ר אמר בנאומו כי 80 אחוז של העם הפורטוגלי הצהירו באורח ברור על שאיפתם למשטר דמוקרטי לאחר ההפיכה של אפריל 1974. „אנו נתנגד ואנו נצא נגד מאמצים של מיעוט המנסה לחתור תחת ההסכמה בשביל לקדם את מטרותיו הוא", אמר קיסינג'ר. (צ"ר)

תלונה ירדנית לאו"ם על מערת המכפלה

מרכז האו"ם, יום ה' — ראש ממשלת ירדן, זאיד ריפאעי, שיגר אתמול מברק למזכיר הכללי קורט ולדהיים, כי הוא מאשים את השלטונות הישראליים בגדה המערבית בפגיעה ב„מסגד אברהם" (מערת המכפלה) בחברון.

בציינו במברק, כי המסגד הוא אחד המקומות המקודשים ביותר למוסלמים, טען ריפאעי, כי המוסלמים הופרעו בתפילותיהם במסגד בעוד אשר היהודים הכניסו כסאות וספסלים וספרים. למטענת ריפאעי בצורים במסגד שבסי חגיגה התחילה של יהודים הכרוכים בשתיה וריקודים ובריצה.

עוד טוען ראש ממשלת ירדן במברק כי אנשי דת מוסלמים ועובדי המסגד סובלים מהכות, עלבונות, ולפעמים ממאסרים. כמו כן הוא טוען כי היהודים הרסו את המדרגות ההיסטוריות בצד המזרחי.

„לבסוף, לפני שבוע הודיע שר הבטחון הישראלי על חלוקת שטח המסגד כולו מקצאות החלק הגדול שלו, הכולל את מרבית האתרים הקדושים למוסלמים, ליהודים", טען ריפאעי.

„המוסלמים שאבותיהם בנו את המקדש התפללו בו במשך מאות בשנים, חייבים צווה להתפלל בכניסה אחת," נאמר במברק של ריפאעי. הוא קרא לוולדהיים לנקוט בכל האמצעים כדי לתקן מצב מסוכן זה.

סעודיה אישרה התחייבותה לסייע למדינות העימות

ביירות, יום ה' — ערב הסעודית אישרה היום מחדש את התחייבותה לסייע למדינות העימות הערביות בהכנתן לקראת מלחמה נגד ישראל. ההתחייבות כלולה בהודעה שהופצה מטעם יורש העצר פאהד ע"י סוכנות הידיעות הסעודית הרשמית, עם שובו מביקור של 3 ימים בסוריה ובירדן.

בהודעה נאמר, כי פאהד הבטיח לנשיא אסאד ולמלך חוסיין סיוע „מלא — כלכלי, צבאי ומדיני" של סעודיה.

פאהד אומר, „הבטחתי כי ממלכת סעודיה תסייע בכל מאמציה הכלכליים הפוליטיים והצבאיים עד להחזרת השטחים הכבושים".

ביקורו של פאהד בסוריה בראשית שבוע זה נועד גם להשלים הסכם בתיווך סעודיה בסכסוך בין סוריה לעירק על חלוקת מי הנהר פרת.

בהודעה משותפת נאמר, כי סעודיה הצליחה לתווך בסכסוך, וכי פקידים סוריים ועירקיים ייפגשו בקרוב כדי לחתום על ההסכם שהושג. (יופ"ע)

✱ בטוקיו אמרו היום, כי יפאן הסכימה על תנאי להשתתף בועידה של 5 מדינות המערב, שהוצעה ע"י צרפת, לדיון על בעיות בין לאומיות.

חוסיין יבוא לדמשק ביום א'

דמשק, יום ה' — המלך חוסיין יפתח ביום א' ביקור ממלכתי בסוריה — כך נמסר הערב בדמשק רשמית.

סוכנות הידיעות הסורית מוסרת, כי הביקור בא „בהשראה קשרי האחווה בין שני העמים ומנהיגיהם". חוסיין יבוא לדמשק על פי הזמנת נשיא סוריה, הגנרל חאפז אסאד. (ע"ר וצ"צ)

הדלקת הנרות

עש"ק		מוצש"ק
6.46	ירושלים	8.02
7.04	תל-אביב	8.04
6.58	חיפה	8.05

ביום ראשון י' אלול
אין קבלת קהל
בהנהלת חנוך העצמאי בירושלם ולא ע"י המפקח הרב ש. וייס בחיפה
הנהלת החינוך העצמאי

הפגנות והפגנות נגד בפורטוגל

ליסבון, יום ה' — ביזות הבטחון הצמיד יחידות מיבוהלת במצב הכן יום ה', כאשר הכוחות הפוליטיים היריבים המעורבים במשבר בפורטוגל, נערכים להתמודדות אפשרית ברחובות ליסבון, פורטו ובפונשאל. אלפי סוציאליסטים הפגינו בכל שלוש הערים, כדי להדגיש את התמיכה של ראש הממשלה ואסקוס גונסאלבס והמכיו הקומוניסטים בממשלה. הקומוניסטים וקבוצות שמאלניות אחרות קראו לתומכיהם להפגין נגד.

בעוד המונים מתאספים בשלוש הערים, זימן אליו הנשיא פראנציסקו דה קוסטה גומש את ראש הממשלה וחבר המועצה המהפכנית של הצבא ... בארמון הנשיא.

הסוציאליסטים קראו להפגנות, ב... שבידע שראש שירותי הבטחון בצבא, הגנראל אוטלו סאראיבה דה קארואלו, ההנהגה מתמיכת השמאל הקיצוני, מבקש להגיע לפשרה עם תשעת הקצינים המתונים, העומדים בראש האופוזיציה לגונסאלבס בתוך הצבא.

✱ מערב גרמניה הורידה את שער הריבית הבנקאית ל-4 אחוז מ-4 וחצי אחוז. הבנק המרכזי בפרנקפורט הודיע על כך. נמסר כי ההוי' אגבי תוקף החל ביום ו'. (צ"י).

הר"ר משה שינפלד ז"ל

עם סגירת הגליון נתקבלה הידיעה על פטירתו של הסופר החרדי הנודע הרה"ר משה שינפלד ז"ל, אחרי מחלה קשה וממושכת.

המנוח נמנה על ראשי צעירי אגודת ישראל, חבר במזכירות ומהנהלת ... „הגלגל".

ביום ראשון י' אלול תשל"ה בשעה 5 אחה"צ
במלאות שלושים לפטירת יקירתנו
מרת **שאשא טסלר** ע"ה לבית **פדר**
תתקיים אי"ה **הקמת מצבה**
בבית העלמין בפתח תקוה נפגשים בבית העלמין בפ"ת
התחבורה: אוטובוס מס' 88 פ"ת

אגודת חסידי חב"ד באה"ק ת"ו

בזה הננו מפרסמים את מכתבו של הרבי מליובביטש שליט"א שהגיע זה עתה לקראת חודש אלול

ב"ה, ראש חודש אלול ה'תשל"ה
ברוקלין, נ. י.

אל בני ובנות ישראל
אשר בכל מקום ומקום
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

חודש אלול, חודש הסיום של השנה, הוא, כידוע, חודש הרחמים והסליחות, ביחד עם זה הוא חודש של חשבון הנפש מהשנה העוברת — מכל המעשים והפעולות שכעשו ומהכשלונות והאפשרויות שנחמצו וכו' — חודש התשובה, חרטה על העבר וקבלה טובה על להבא, הכנה לשנה החדשה, שתהי' השנה הבאה לטובה, טובה מזו שחולפת, ובכל העניינים.

וענין ימי סגולה אלה מבאר כ"ק רבנו הזקן בעל התניא והשלחן ערוך זצ"ל:

משל למלך שקודם בואו לעיר יוצאין אנשי העיר לקראתו ומקבלין פניו בשדה, ואז רשאין כל מי שרוצה לצאת להקביל פניו והוא מקבל את כולם בסבר פנים יפות ומראה פנים שוחקות לכולם ובלכתו העירה הרי הם הולכים אחריו כו'. כך בחודש אלול כו', יאר הוי' פניו אליך שהוא ענין הארת י"ג מדות שיהי' פנים בפנים כו'.

ועל פי האמור לעיל, מובן גודל האפשרות דימי חודש אלול, אשר אז מאירים י"ג מדות הרחמים, פנים בפנים, ועת רצון הוא לכל אחד ואחת מבני ישראל — בלי הבט איך הי' המצב קודם לכן — לדבקה בו (ית') בלב ונפש, ושזה יביא לידי מעשה — הוספה רבה (בכמות ובאיכות) בלימוד התורה ובקיום מצותי'.

ויהי רצון אשר כל אחד ואחת, בתוככי כללות אחב"י, שליט"א, ימצלו במילואם כל ימי סגולה אלה כולם בכל האמור לעיל.

ויתבונו התבוננות נפשית עד אשר יחיו בה והיא תנהה הנהגתם היום יומית — כהאמור ע"י דוד נעים זמירות ישראל במזמור שמתחילים לאומרו בר"ח אלול פעמיים בכל יום.

הוי' אורי וישעי ממי אירא גו' צרי ואויבי לי המה כשלו ונפלו אם תחנה עלי מחנה לא יירא לבי גו' ועתה ירום ראשי גו' הורנו הוי' דרכך גו' קוה אל הוי' חזק ויאמץ לבך וקוה אל הוי'.

ואלקים מלכנו מקדם יפעול ישועות בקרב הארץ, כולל אשר באור פני מלך חיים — יתברך כל אחד ואחת בשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות גם יחד.

בכבוד ובברכת כתיבה וחתימה טובה
מנחם שניאורסאהן

ראש חודש אלול: יום עלות משה להר סיני לקבל לוחות האחרונות (פדר"א פמ"ו, הובא בטאו"ח סתקפ"א. וראה פירש"י עה"ת עקב ט, יח), התחלת ארבעים יום האחרונים שברצון (רש"י שם, ושם י, י), הרחמים והסליחות: ראה טור שם: ויש מי שמרבין לומר סליחות ותחנונים מר"ח אלול ואילך. החודש של חשבון: דיה לך אמר לבי, תרצ"ו, פ"ת, שה"מ אלידיש ע' צח. מכל המעשים: תו"ל שלכן נרמזו בשמו כל סוגי המעשים דכל השנה (תורה, עבודה, גמ"ח, תשובה — נסמן בהקדמת קונטרס צה, ראה שם באריכות), ואף שאמהו"ל (הבעש"ט — הובא בתניא ריש הי"ב והאריכות בארה"ת ס"פ בראשית) דשם הקיבו מחווה אותו וכו' הוא דוקא בשמו בלה"ק (ציו"ע) ושמות החדשים עלו עמהם מבבל (ירוש' ר"ה פ"א ה"ב) ושמות פרסיים הם (רמב"ן בא יב, ב) — יתירה מזו מצינו (שבת עו, ב): דשא דרך שם כו', ואלול הובא בנחמי' (ו, טו), שמהכונו: תיתי משבע: צ"פ מרדו"ל אין מקשיגין את המצוות (מכילתא בא פרשה ט') ומלי' החביץ, בנשמה רשע (ר"ה ג, ב ובפרש"י). חודש ההשבחה: טור שם (ובב"ח). ל"ת להאריז"ל פ' תצא, כדוד ש' האלול (צ' רכו ואילך), אוה"ת נצבים (ע' א' רפ ואילך) וזו"ל לקו"ת ראה לב, ב. למלך... ויוצאין כל מי שיוצא, להעיר מרמב"ם הל' מלכים (פ"ג, ה"ו) שהמלך „לבו הוא לב כל קהל ישראל", ועיין אגה"ק סל"א. רשאין: בשו"ה לך אמר הש"ית בוסף (מבאר): ויכולים. י"ג מדות הרחמים שנותנים כח לבוא לבחי' תשובה, משאי"כ נמה"ד דעשרית ש (צ'קר) צבינם סליחה ומחילה (ס' שם, סד"ה משכני, הרי"ל). ובאוה"ת ראה (ע' תתו ואילך) נת' גם ענין דיגמהיר דכל השנה. ההבטחות... הנהגה היום יומית: להעיר מקונטרס העבודה פ"ה. במזמור שבתהלים: ס' כז. הוי' אורי וישעי: אורי — ע"י התורה וישעי — ע"י המצוות (יהל אור להצ"צ — לתהלים שם), הוי' אורי... אם תחנה עלי מחנה לא יירא: להעיר משיעור הכבש דהם הז: וראית עם רב ממך לא תירא מהם (גם — ל' הבטחה) כי הוי' אלקיך עמך. קוה... וקוה: ראה ברכות לב, ב. ואלקים... הארץ: ע"ד תהלים עד, יב. טובה ומתוקה: י"ל ענינים טובים מצ"ע ואלו שנמתקו (ע"ד — בליין לטובה) וראה תניא ספ"ד דנעמתם בעבודת האדם. (ראה זוה"א רם, סע"א, וזה"ג ר"פ חוקת ובלקוטי לוי יצחק שם בפי' ומתוקים מדבש, ולהעיר אשר בליל א' דר"ה „נוהגין לאכול תפוח מתוק בדבש" „ואומר יהי רצון מלפניך שתחדש עלינו שנה טובה (כך הוא בכל הסידורים שראיתי) ומתוקה").

למוסד חרדי בפתח תקוה
דרושים
1) מורה ללימודי חול לאחה"צ
2) מדריך (עם לינה במקום)
לפנות ת"ד 641 פ"ת טל. 03911026
בין השעות 8—10 בערב

דרוש מנהל
מטבח דתי
בעל נסיון למוסד חשוב
בא לפנות ת.ד. 216
בני-ברק

בהזדמנות נדירה
בב"ב בסביבה טובה
לרציניים בלבד דירת 2½ חדרים ק.א. חזית, עם כל השכלולים (טפטים, ארונות פורמיקה, חרסינה צבעונית)
במצב חדש
לפנות **ארנפלד**
שרת 9 רמת אהרן

דרוש
מזכיר ומנהל משק
עבור ישיבה קטנה
בבני-ברק
בא לטלפן 789886

בבני ברק למכירה
בהזדמנות דירת 3½ חדרים מרוהטת עם שכלולים רבים ברמת אהרן לפנות משפחת **ארנפלד** שרת 9

למכירה במרכז ב"ב חנות לקליה וטחינת קפה, ממתקים, ופירות יבשים, ומקור ללידה גם בסיטונות. המכונות למכירה לחוד. החנות מתאימה גם לכל מטרה אחרת — 786045

אהרן יצחק אריה אברמוביץ תל-אביב — **טובה גיטל ברוינר** ירושלים—טורונטו
מאורשים
ירושלים, אור לג' אלול תשל"ה

חיים שלמה קויפמן מנשסתר (אנגליה) — **פריידל העניל (עליזה) רוטשטיין** לוגנו (שוויץ)
מאורשים
בס"ד, אור ליום ועש"ק, ח' אלול תשל"ה

יהושע חיטובסקי ספרינגפילד, מאס. ארה"ב — **עדינה אלטובסקי** ניו יורק—ירושלים
מאורשים
בס"ד, אור ליום ג' ה' אלול תשל"ה

אברהם נח גלנדאור ירושלים — **ריזיל זילבר** ירושלים
מאורשים
אור ליום ד' אלול תשל"ה

יצחק אפרים פלדמן סט. מוריץ — **לאה כהנא** לונדון
מאורשים
בס"ד אור ליום ו' ח' אלול תשל"ה

בית הכנסת „אהבת ישראל" ו„דמשק אליעזר"
מיסודו של הרה"ג רבי שלום דרמר שליט"א
רב ואב"ד קרית גת
ברכת מזל טוב חמה ולבבית
מתוך עומק לבנו שלוחה בזה למעכ"ת מורינו ורבינו
הרב הגאון הצדיק
מוהר"ר **שהום דרמר** שליט"א
אבדק"ק דזורא
לנשואי בתו עב"ג שיחי' לאויט"א
יהא רעוא מן שמיא שהזווג יעלה יפה ויזכה לרוות מהם ומכל יו"ח רוב תענוג דקדושה מתוך הרחבת הדעת עד ביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן
מתפללי ביהכ"נ — **הגבאים**

לאחי וגיסתי היקרים שיחיו
ברכת הצלחה מקרב הלב
לפתיחת הסוכנות
„שיינפלד"
בבני ברק ברח' ר' עקיבא 10
למגמר בגדי גברים נשים וילדים
עלו והצליחו
כעתירת
משה חיים שינפלד
ומשפחתו — בני ברק

ליצרן החולצות מר **שינפלד**
ברכות חמות ונאמנות
לרגל פתיחת סוכנות להלבשה
ברחוב רבי עקיבא 10 בני ברק
„רב און"
ביח"ר ליצור כותנות ופיג'מות
רח' כורש 8 ירושלים

למר צ. שינפלד
מיטב הברכות והאיחולים
לפתיחת סוכנות ביהח"ר
ברחוב רבי עקיבא 10
עלה והצליח
„אלפא"
ביח"ר ליצור חולצות גברים נשים וילדים
דרך יפו ת"א 3

שפע ברכות ואיחולים לבביים
למשכ"ב רבי **מנדל מאיר מורגנשטרן** שליט"א
בנש"ק ונכד האדמו"ר מסוקולוב זצוקל
ולמשפחתו הכבודה שתחי'
לארושי בנם היקר הב' החתן המופלג הרב **דוד** הי"ו עב"ג תחי'
יהי"ר שיזווגם יעלה יפה ויזכו לרוות מהם רב נחת ואושר ומכל יו"ח שי'
מתפללי בית הכנסת דחסידי
סוקולוב וקוצק רח' ברדיצ'בסקי 3 ת"א

קהילת ישיבת חידושי הרי"מ תל אביב
ברכת מזל טוב לבבית
לידידנו הנכבד הר"ר **אלתר יחיאל שיינר** הי"ו
ומשפחתו הכבודה שתחי'
לנשואי **בתם** תחי' עב"ג בי"ו בשטומ"צ
יזכו לרוות מהם רב נחת ותענוג לתפארת המשפחה הכבודה
ההנהלה

ברכת מזלא טבא וגדא יאה
ברגשי גיל ושמחה אנו מתכבדים להעביר בזה את ברכותינו ואיחולינו הנלבבות למכובדנו איש יקר רוח המוכתר במעלות ובמדות נשגבות העוסק בצרכי צבור באמונה וידיו רב לו בכל דבר שבקדושה
הרב **אברהם פריינד** שליט"א
יו"ר האגודה „למען ירושלים"
לנשואי בתו היקרה בשעטומ"צ
יזכו ה' ויתברך בשפע ברכה ורב נחת ויזכו להקים בית נאמן בישראל לתפארת המשפחה עד עולם
בהערצה
ההנהלה

קריאה להצלת נפש אחת מישראל
הננו פונים בזה אל אחינו בני ישראל, נדיבי עם ה', די בכל אתר ואתר, בדבר הגשת עזרה דחופה לילד בגיל חמש שנולד עם מחלת-לב קשה וסובל נוראות מזה, וכעת הוא מוכרח לנסוע באופן דחוף לחו"ל עם הוריו — לפי עצת הרופאים — לשם ניתוח לב.
הנסיעה וכל הטיפול הכרוך בזה עולים לסכומים עצומים מאד, וההורים הם דלי אמצעים ומחוסרי כל ואין להם גם לפרנסתם היומית עבור אחד עשר ילדיהם שי', והמצב הוא קשה מאד.
לאור האמור הננו פונים לאחינו בני ישראל לבוא לעזרה למען מצוה גדולה זו של הצלת נפש מישראל, וזכות המצוה תגן על כל העוזרים המשתתפים להתברך בכל טוב סלה.
יוסף שלום אלישיב — **יעקב בצלאל זולטי**
כתובות למשלוח כספים:
הרב יוסף בוגנר, צפניה 57 ירושלים
הרב יהושע נויבירט, ברגמן 10, בית וגן ירושלים.
מר יעקב כינה, מנהל בנק המזרחי, סניף מלכי ישראל, ירושלים.
ת"ד 6838 ירושלים.
סניפי בנק הדואר לחשבון 4—275500
סניפי בנק המזרחי, לחשבון 229227 ירושלים.

ליצרן מר **שינפלד**
עם פתיחת סוכנות ביהח"ר
ברח' רבי עקיבא 10 בני-ברק
כ ה ל ח י
סריגי אופנה „לבנה"
רח' פיכמן 17
תל אביב

צ'לסי
רמת גן ביאליק 21
בוטיק לארנקים ודברי עור
מתנות ואביזרים
אופנתיים
ביאליק 21 רמת גן

נעלי ויקי
רח' הרצל 25 בני ברק
מי שמבין ובקיא
נעלים קונה מנעלי ויקי
נעלי ילדים 29 ל"י הזוג
המלאי מוגבל

למתיבתא וישיבה קטנה
בקרבת ב"ב
דרושים מדריכים
המעוניינים יפנו לת.ד. 122 ב"ב

ספרי ארלנגר
הפסגה 50 בית וגן ירושלים
טלפון 527454
ספרי לימוד חדשים ומשומשים ומכשירי כתיבה ועפרונים

דרושים סוכנים ראשיים (איזורי)
ראו מפיצים בכל חלקי הארץ בענף המכולת
למוצרים מבוקשים
טלפון 03-781392
בין 9—14

הזדמנות
דירה בת 2 חדרים והול ומטבח גדול, בדולה, שתי מרפסות. אמבטיה. רח' הרצוג 1, ק"ב קרית צאנז נתניה, 75,000 ל"י לדתיים. טל. 02-282072

هكذا من الأصل

הד היום

נוכחות אמריקאית באיזור

ש־ה מצרים נתנה את הסכמתה להצבת מגנאים אמריקאים במעברים שישראל תפנה כדי לאייש את מתקני ההתרעה האלקטרוניים, [illegible] להציע [illegible] ישראל, ואפשר לראות בכך גם הצעדים שהוא מתקדם [illegible] אמריקאי באיזור כדי להביא להבטחת השפעתה של ישראל בארצות הברית, אלא שאין אם [illegible], יש להתייחס לכל הנושא בפלוס [illegible] בשיקולים המצריים.

היחס התקיף שישראל מגלה כלפי כהות האו"ם אינו מתחיל מן היום [illegible] מחשיבה האפשרות שהיא תגורש או תורחק ממוסדות האו"ם על אף ההתנגדות התקיפה של ארצות אירופה ואמריקה, האו"ם איבד מעמדו הבינלאומי וקנה לעצמו איפוק זה בכל מקרה ועל אחת כמה וכמה במקרה זה. כמו איש מיתקני ההתרעה שבהפעלתם הנכונה ובמועד שהם מעבירים עלולה להיות תלויה גורלה של המלחמה הבאה, או בכלל אם תהיה מלחמה אם לאו, כאשר ישראל ניצבת לפני הברירה, לוותר על מיתקנים אלה או לשמור עליהם על ידי מסירתם לידי אורחים אמריקאיים, מבצי היה שהתפרצות תהיה הגיונית לאפשרות השניה. יש לזכור, שבכל [illegible] הצהרה ישראל כי היא איננה מבקשה מעורבות פיסית של ארצות הברית [illegible], לא בימי מלחמה ולא בימי שלום. זו היתה [illegible] בארצות הברית [illegible] בין [illegible] בית אמריקאית, בצורת הרחוק, מעורבות שדורשה קרבנות בנפש, [illegible] הצורה התמיכה המדינית שישראל קיבלה כל השנים מידי ארצות הברית.

[illegible]

יש לזכור, שאין זו הבעייה היחידה שעלולה להכביד על ישראל בקונגרס האמריקאי. בימים האחרונים מתנהל בוואשינגטון מאבק ובתון קשה על סכום הפיצוי שיינתן לישראל תמורת פינוי המעברים ושדות הנפט. הסכום שנזקקת המשלחת הישראלית עולה על מליארד דולר, והו סכום נכבד למדי גם בבירגנים האמריקאיים, [illegible] אחרת, להוציא מלחמת ווייטנאם, לא ערכה למשלם המסים האמריקאי סכום אסטרונומי כזה.

כאשר האורח האמריקאי נתבע לשאת בהוצאה זו, הוא בודאי [illegible] שעת משבר כלכלי בארצות הברית [illegible] הצרה [illegible] תבעו [illegible] המימשל האמריקאי על [illegible] קיומה על ידי רעת הקהל אשר היא עדיין חיונית לישראל. האם המימשל מעוניין [illegible] במעמד הקהל, אשר עלול להעמיד בספק אהדה בלתי מסוייגת לישראל.

אולי יש מקום להרהר, אם אין המשלחת הישראלית מרחיקה לכת הרבה מעבר לגבול המותר בבקשת סיוע ואם לא היתה אפשרות למתן את הדרישות ולהגישן בסדר גודל כזה שלא יעורר ולא יעורר התנגדות. ניכה לנו, כי אפשר היה לצפות אותם דברים ביותר הבנה, קביעת סדר עדיפויות [illegible] לריגישויות העדינות בדעת הקהל ובקונגרס האמריקאי, היה אולי מגוון יותר כוב את סדר התביעות ואופן הגשתן, על כך כבר נאמר: למה תתראו.

המעומד לנשיאות יודל קורא לישראל להסכים להסדר המוצע

על ישראל להסכים להסדר הבי־ נים גם אם [illegible] — [illegible] רים [illegible] לנשיאות ארה"ב.

[illegible]

בתשובה לשאלה אמר [illegible] ישראל שהתה את [illegible] דו כח לחזות גם היום [illegible] אינו להחזה. [illegible] רוצים לקחת. אך ישראל [illegible] קיראה [illegible] כי [illegible] בו הבאה.

[illegible]

נגעלו מפעלי השתלמות מנהלים בקרית הילד

לאחרונה נסתיים כנס מנהלי מוסדות חינוך ברשת החינוך העצמאי והמ־ [illegible] מנהלים [illegible] בקרית הילד [illegible] סוף נמנע לבוא [illegible] פתיחתם.

בנוכחות [illegible] הקשיבו המשתתפים להרצאות [illegible] החינוך [illegible] מבעיות [illegible].

[illegible]

דברי ברכה בשם המנהלים השמי־ עו: הרב [illegible] הרב [illegible] בשם [illegible].

המשכוכית

[illegible]

יש, איפא, צורך במשכוכית, שהיא, בלשוננו המדוברת: „המוביל".

השאלה היא, כן ראוי להוביל את העדר הזה? כאן נחלקו הדעות.

[illegible]

ויתן לחכם ויחכם עוד — — — מ. אפפל

ספינות הצי הבריטי עברו בתעלה

קאהיר — שלוש ספינות של הצי [illegible] בריטי בתעלה [illegible] הבריטית.

[illegible]

מורדי אריתריאה הסכימו על איחוד

ביירות — [illegible] אריתריאה [illegible] איחוד.

החלשה נוספת של הדולר באירופה

בריסל, יום ה' — הדולר האמרי־ קאי שב איבד היום בערכו [illegible] ב־ [illegible] הבורסות של אירופה.

מחיר הזהב ירד בלונדון ב־37 סנ־ טים ל־161.75 דולר לאונקיה. לעומת זאת בציריך לא היה שינוי בשער של 162.35 דולר.

הדולר ירד בריפעות זה היום השני לאחר עלית גדולה שבאו בר־ עקבות החזית אפטימיסטיות בקשר ל־ כלכלה האמריקנית. בנקאי בבריסל הסביר את הירידה האחרונה של הד־ דולר במיכיש רווחים בשוקי אירו־ פה. (יופ"צ)

● שנת הלימודים תשל"ו בבנ־ יהודים, בבתי הספר היסודיים והעל־ יסודיים הממלכתיים והממ"ד תפתח ביום א' 31 לאוגוסט 1975, ולא ב־1 בספטמבר כבשנים קודמות — על כך הודיע אתמול בירושלים דובר משרד החינוך והתרבות. (ל.ע.מ.)

בר בי רב דחד יומא בקרית אתא ובט. הכרמל

תכונה רבה ניכרת בין תושבי קרית אתא והסביבה על קיום בר בי רב דחד יומא שיתקיים אי"ה ביום א' י' באלול בהיכל הכולל שבקריה. בה־ תכניה: שיחות מוסריות שיעורים לימוד בעמתא עם אברכי הכולל, שימסרו במשך היום ע"י הרבנים הר־ גאונים: הרב חיים ספר ראש הכולל הרב צבי מרקוביץ רבה של רמת גן הרב שמואל שולזינגר הרב המקומי הרב יצחק קוליץ אב"ד ת"א הרב אליהו בקשיידורון רבה של חיפה ו־

עצרת התעוררות ע"י הרב יעקב גלינסקי, ראש ישיבת חדרה. כמו־כן תתקיים ארוחות בהרים תגיגית ש־ יישא את דברו כ"ק האדמו"ר מקאליב ויום והוגה הרעיון שבו מצפים לקהל רב.

יש לציין שכבר רבים נרשמו ב־ תנועות ההרשמה והודיעו על ביטול מלאכתם למשך היום ע"י שיוכלו ל־ התמסר ללמוד התורה ביום זה.

תוכנית דומה תפתח היום גם ב־ טירת הכרמל ולמחרת בהרצליה.

נישבו שישה חיילים דרום אפריקנים

הוועד הבינלאומי של הצלב האדום הודיע כי „תנועת השיחרור של דרום־מערב אפריקה" (סוואפו) טענה במברק אל הוועד כי שבתה שישה חיילים דרום־אפריקנים בהתנגשויות בזמן האחרון.

המברק הגיע שלשום ללונדון — אמרו פקידי הצלב האדום.

דובר הארגון אמר, כי במברק נאמר ששת החיילים יקבלו טיפול בהתאם לאמנת ג'נבה.

יום בקייטנת אמהות מרובות ילדים בת"א

זו הפעם הראשונה שנתנה לנשי אגודת ישראל, תל אביב, האפשרות לפתוח קייטנה לאמהות מרובות יל־ דים הודות להשתדלות הרבה של גב' ב. לורנץ ומאמץ בלתי נלאה של חברי הכנסת האגודאים. ההכנות לפתיחת הקייטנה החלו כבר ב־ הורף כי היה צורך למצוא מקום מרווח לקליטת האמהות. הורכב צוות העובדות ומתנדבות וכן הכנת גן ה־ ילדים בצפה סמוך לפתיחת הקייט־ נה. מנהלת בית יעקב בשכי עזרא, הגב' ספר, העמידה לרשות נשי א־ גודת ישראל את גן הילדים, בו במ־ כר הילדים לילדים נאמנית של נגנות מיוסכת באוירה הדתית שאימותיהם יצאו לקייטנה.

כשנכנס לאולם האוכל בישיבת אוהבים ובית יוסף שבהדר יוסף בעת ארוחת הבוקר, התכללת בניפצוה הנרגשת מיד כי כאן שורה הרגשה של „שבה אחיות גם יחד" בין משפ־ חה גדולה אחת בת 35 הבריה, יכולת למשש באצבעותיך כי כאן אוירה שונה מכל ביה הבראה אחר, כי מ־ דובר פה באחיות הדדית שדעותיהן שוות. אין זה לכן פלא, כי הן חיש מהר מוצאות שפה משותפת ביניהן, והתחברות אחת עם רעותה. גב' שרה שורצמן, אם הבית, נוהגת לבקרות על ה„נגנות, השופעיות" ונותנת תשומת לב לכל אחת ואחת. לא נאמר מראש מה תהיה התכנית למחר או מחרתיים, אלא כל בוקר נתלה על הקיר דף של „סדר היום" שבכוון את החברות באיזו שעה עליהן להתאסף בהרפסת הגדולה כדי לשמוע הרצאה בשעה. התכנית היא מגוונת ובנויה בצורה

שתתן להברות ידע בעסקים רוח־ ניים המועילים לחינוך הילדים ומבני־ גיים גם יחד. מהבעת פניהן של הר־ מאזינות יכולת לראות כי הנושאים חודרים עמוק, עמוק ללבבה. רבות הן החברות שבאמתחותיהן מספן רוּ־ חני עשיר כדי להאציל מאור התורה על האחרות.

יום יום יכולה לראות גברות, מת־ נדבות המתיצבות לעזרת הקייטנה, הן באות כדי להציע להתבשם ולעזור ב־ עצה ובמעשה. האויר הצח, המזון הר־ מונש בשפע וכן מנוחת צהרים מש־ פיעים לטובה על האמהות והנוספים על פניהן צליוות, הן מוצאות פירקן, יחד עם זה הן מוצאות זמן לאמירת תהילים ולהקשיב להקלטת נאום של אחד הרבנים הידועים, כי לכל דבר יש עת.

אחרי „ארוחת ארבע" כוינה, עולות החברות על האוטובוס המסיע להן בחזרה וכולן נוסעות בכוון גן הילדים שבשכי עזרא כדי לחזור עם ילדיהן הביתה. מחשבת רבות עולות ב־ מוחי. בעת נסיעה, אכהנו, שרגי־ לות לפנק את ילדינו, נהפכות בעצ־ מנו למפנקות. כאן אנו אורחות נב־ בדות, עורכים בשבילנו את השלחן במוב טעם, מגישים לנו את האוכל על מפות צחורות ואפילו פרח נוי אינו חסר. פה בבית ההבראה, מתפ־ כות אנו למלאכת יד נהדרות המוחד־ כות ע"י מורות מוסמכות, כאן אנו מקשיבות קשב רב לנאומים מרחבי־ דעת ונתנת לנו אפשרות לספוג מרית היהדות, גם בידור חברותי אינו חסר, אכן ערך רב יש לקייטנת האמהות.

בסיום הקייטנה שנערך בהשתתפות המונית, הגב' לוקסנברג, הדגישה אות

המארגנות כי הקייטנה שהחברות נתנו מסגה במלוא מובן המלה, היא פתח להתארגנות נשי אגודת ישראל בר צהיד. יש לקחת חלק פעיל בכל מופע של האירגון, גם בתוכנו, כמו בכל קבוצה אחרת, ישנם כוחות חברים שכן ההכרה להפעילם, ושכחים לשפר לות הם כה רבים. רצון המארגנות היא לעמוד בקשר הדוק עם אמהות הקייטנה כדי לעורר לשיתוף פעילה והתמסרות לתנועת נשי אגודת יש־ ראל, כי רק ביחד נוכל לפתח תנועה חזקה ובריאה.

גב' לוקסנברג ציינה כי הלימוד ש־ אנחנו ספגנו בתוכנו משך כל הכנים על ספסל הלימודים מן הרצוי להפיץ אותו לכמעה נציג לראווה לפני יל־ דינו את כל הרציונות המשגבים ש־ הבורים השרישו בנו מקטנות ונגשים אותם בחיי יום יום. וכיצד עושים זאת? רק על ידי דוגמה עצמית! הילד הרך נושא את עיניו אל ההורים ורוצה לראות בהם מדריכים אידיאליים בחיים. מכיון שהילד אינו מסוגל ל־ התעמק במחשבות, הוא שואף לראות בהורים סמל ואם הוא מרגיש זאת, ממילא ילך בדרך הישרה. כשהילד רואה כי אמו נותנת צדקה או גומלת חסד לזולת, הדרך למעשים טובים היא כבר סלולה לפניו והלוהה אותו עד להתבגרותו הוא, וכך תמשך השרשרת בדור לדור ביהדות ישראל סבא.

רבות האמהות מביעות את דעתן על קייטנת אמהות מרובות ילדים של נשי אגודת ישראל, תל אביב, באומ־ רן: את הקייטנה הזו לא נשכח במהרה.

אחת המשתתפות

מכתבים למערכת

שיעור ברדיו

קוראת קבוע בעתונכם אורשה לי לעצמי להתרכבם קצמא. לפני כשבוע פורסם בעתון ידיעה המזמינה את קהל הקוראים להאזין במוצאי שבת קודש להספדת בוים דף היומי שנער־ רך בתל אביב. אין זו הפעם הראשונה כי קורא עתונכם מצל גבי ידיעה לקוראים להאזין לתכנית רדיו. לפי השקפתי הנקפה בן תורה ובן השקפתם של בני תורה רבים עצם שיהיהתי אין זה הולם. א) לשדר את ההקלטה בורדיו, ומשדרים הפכין אלי. כאשר ע"י משדרים בכבין אל־ בראית היהדות ההרדית במאוננה ל־ תכניות ההדי יכבשה פעילה עם הגהלה ההדי (הידועה באיבתה הר גלויה ליהדות התורה והחברים יחד־ נים). ב) ודאי שאין להמדיע כעתון חרדי להזמין את הקוראים להאזין להתכנית ההדי. והיה לשרה ב־ כפירה ההודעה אשר לא פעם בפר הרבים ידיעה כפירה והצבעתה לי־ חוך המהרודות.

יוסף מינאל
ישיבת פוניבז' בני ברק

— ✱ —

הפרסומות באוטובוסי „דן"

עם כל הכבוד לאנשי הביה שגבר תנים יום בפרסומת והנה בבנין הד־ ריבות הדלקה בית שבת, אך ל־ דעתי אינם עושים די לבך שהמודעה ההתכספית בשפם ההפרסם בבר־ קיטה תיראי, לא אחת נתקלתי בכך שהפרסומת הנ"ל הממפיצה באוטובוס בצורה בדיוק ע"י פרסומת הזבענה אוזהת מכיע. [illegible] הבכיתה על הפירסומות באוטו־

בים התורה אינו במה לאתר שנת־ קלתי בזה בכפה, וכמה איזהבוסים. לא באה להודעה או לפרסומת ב־ ענין כ"כ קדוש שהפירסום וקא ע"י פרסומת איזהה. אנשי הביה חייבים לעשות ע"פ שההכנה למפרסמת הי־ נבד פרסומת זו ותמנעה מקומה הגי־ ד!

בטוחני כי הממונים על כך ידאגו לסדר הענין בהקדם.

א. לוין — בני ברק

— ✱ —

והיה מחנך קדוש

לאחרונה מקובל מאוד לצאת לגי־ בל התפוצה לוד לקבלה פני אור־ חים חשובים, רבנים, וכדומה. ומי ש־ יודע איך נראה בית הכנסת והרת־ בה מבחינת הפריצות והחציפות ה־ איומה השוררת שם. בודאי שכים ש־ אין זה מקום לציבור שלנו ובפרט לתלמידי ישיבות ובני תורה, כי ה־ הפסד גדול בהרבה מן השכר הנ"ל, ע"כ כדאי לעורר והחפש פתרון אחר, ואולי להמתין בבתים אחר, יוצא לי שהות שעה ארוכה במקום שכל מ־ קלקלי עולם מהלכים שם ולא יד־ זה כבית הכולה — איסורי תורה.

צבי אלימלך פנט

— ✱ —

כך היא דרכה של תורה?

הנה ראינו צרבים בקריב באו קש־ נים וגדולים כל אחד לפי רצוני ביותר מפרסם או בכתב למערכת או ב־ מודעות ענק ברחובות ע"ר לפסוק להוראה דין תורה בדברים הנוג־ עים ברומו של עולם, זה מתיר וזה אוסר, זה אומר במה זה אומר בי־ סר, ולפי עניות דעתי לא זהו הדרכה

של תורה, יש לנו ב"ה פוסקי הדור שמוחיקים אנו שותים בצמא לכל ד־ בר ה', והדבר הקטון והגדול ישפטו הם אם לאיסור ואם להיתר, וכל אחד מישראל חייב לשאול את דעתם בד־ בר הספק לו, ואין לך אלא שופט שבימיך, יפתח בדורו כשמואל ב־ דורו, ואם יש מחלוקת בין גדולי ה־ דור בדבר הלכה, מה לנו להבניס את ראשנו בין ההרים הגדולים, מה לנו ולמירפות ענק ברחובות עיר, לא כך למדונו חכמינו ז"ל, איזה מח־ לוקת שהיא לשם שמים מחלוקת ב"ש וב"ה, ולא מצינו בכל הש"ס שסיפרו בגנותם זצ"ל, ועוד בקרית חוצה, ע"י מודעות וכדומה, מי לנו גדול כ־ ר"ע שנכנס בשלום ויצא בשלום ר' אפע"כ טעה בבר כוכבא, ולא הודו לו הכמים בדבר, וכ"ז לא היה אלא מחלוקת חכמים בבית המדרש לפני ולפנים, וכל ירא ה' צריך לסמוך על רבו את על מוס שקבירו, אם הוא פורסם לאיש צדיק וחכם, ירא ה' ב־ אמת, שכל מעשיו לשם שמים, לע־ שות נחת רוח ליוצרו.

ע"כ נא אחד נדע' ילדלי לכם מ־ מעשי תעתועים אלו אשר לא יועילו לדבר ה', אדרבא הם מהדברים ה־ מוסיפים אך ורק מחלוקת והילול ה' וכדומה, ואנו בדורנו תצריכים לרח־ בי שכים מרובים, ולחסדי השי"ת ב־ כל עת ורגע, בודאי צריכים למנוע בכל אלו, ולהוסיף באהבת חינם איש לראהו, כמאמר התנא ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה וכל ה־ תורה כלולה בה.

ש. מאיר — בני ברק

מיום ליום

— ✱ —

אחרי מות ספיר

מיסורים האכילו את ספיר בשנה האחרונה לחייו, כל מפנה שחי־ תות, כל התמוטטות כלכלית נת־ להה בפוזאריה, ספיר נרש אמנם מן הממשלה לפני שנתגלו כל הר־ פרשיות, אבל אלה שבאו אחריו הנעמדו מן האחריות. הוא ביקש לגול עליו את חרפת השחיתות והוא בלע את כוס התמרורים עד שהמורע לבו.

אין הוא הראשון בחברה הישר־ אלית שיחודים לחיה. זוהי חברה האוכלת את חבריה, אמרו כבר בזמנו. הרשימה ארוכה של אישים שירדו מן הבמה בצורה זו או אח־ רת, לא לאחר שיצלבו בבריאותם או במצב הגרוע יותר בחייהם. לא לנו לבוא להגנר על ספיר או על מה שקרוי בשם „שיטת ספיר". אולם, אלה אשר קטרגו עליו, לא היו פתות אשמים באותה שחי־ תות, שהיתה למין מנהג המדינה.

כה כתמוה יותר, כל אלה התר־ עלמו מזכויותיו של ספיר בפיתוח המשק, בבנין עיירות הפיתוח, בי־ העשרת משק המים והנפט ובכל מה שנבנה בעשרים השנים האח־ רונות. לספיר היה מאוד, שכל אלה אשר ידעו והכירו את עבוד־ תו, כל אלה שגידל והרים אותם זנחו אותו לעת צרה, כאשר קמו עליו מקטרגים, איש לא יצא להגן על כבודו, ואכן, אפשר להתווכח על כמה משיטותיו במשק, הוא כבור היה ש"ק בדרכים שלו אפ־ שר להוציא את המשק לקראת פרי־ חות. אבל לראות רק את הצד הר־ שחור ולא לראות את העובדות כמות שהן, יש כאן כפיות טובה.

— ✱ —

קרן ספיר

לפני כמה חודשים היינו במעמד שהתקיים בבנין הגדול והחדש של ישיבת [illegible] בעיר העתיקה, ספיר בא אל המקום לראות את הבנין שלהקימתו. ובשעת גילוי לב, אמר, כי הוא גאה על עזרתו הגדולה לישיבות ולמוסדות תורה. הוא ראה את עצמו קרוב לקהילה זו, אף שהוא עצמו היה רחוק מ־ חיי הישיבה.

אלה שהכירו אותו מקרוב ידעו את רגישותו הגדולה לישיבות, את נכונותו לעזור להן במצוקה. לתת דחיפה להתפתחותן. באותו מעמד לא לציבור שניתן לקרן החינוך שלו בשם „קרן ספיר", אבל לא הסתיר שמקרן זו ניתנו, סכומים גדולים לישיבות, ולשב־ חו יאמר שהוא לא נתפס לאותה צרות מוחין שקיימה בחוגי המפ־ ד"ל, אשר מתוך בשטמה להרשים לא להעניק תמיכה לישיבות הר־ קודשות, מנהג שהיה מקובל על משרד הדתות, אשר לא אחת גילה עין צרה באותן הקצבות שעברו את התקציב שלו ולמעשה הגיעו באותה קרן ספיר, לפי הוראותיו האישיות.

הוא לא נהג באפליה כלפי הר־ ישיבות מן הסוג הישן, לא כלפי הסידים ולא כלפי מתנגדים. ובי־ מינו אנו, יש כאן משום הופעה נדירה מאד, שאין לזלזל בה בי־ מציאות הקיימות אצלנו. לאחרונה הרבה גם לבקר בישיבות כדי לע־ מוד מקרוב על התפתחותן. לכן ראו רבים גם סמליות בעובדה, ש־ האיש נפטר במעמד של חנוכת בית כנסת ולבו חדל מלפעום כאש־ ר החזיק בידו ספר תורה. עתה אין ספק, שכל אלה אשר מוקי־ רים את זכרו יצניחו את שמו על אותה קרן חינוך ותרבות, שבחייו כבר הטביעו עליו את החותם של קרן ספיר, כשהוא דוחה זאת.

— ✱ —

מי המדליף על הבדיקה

כמה אישים בכירים, ביניהם שר בממשלה וראש עירית ירוש־ לים נבדקו במכונת אמת בהת־ נדבות, כדי לבדוק מי אשם בהד־ לפת ידיעה על כוונה לפנות את הפתוח הערבי „א־שעבי" בין הנ־ חקרים היה גם היועץ המשפטי לממשלה, ראש עירית ירושלים.

מסתבר, שאין זו הפעם הראש־ ונה שהממשלה מבקשת להזדקק למכונת אמת כדי לברר מי הד־ ליף ידיעה מסוימת לעתונים. ה־ מקרה הראשון היה בפרשת ההד־ לפה על ביקור שני נציגים סובי־ טיים בירושלים לשם בירורים מ־ דיניים, הדלפה שגרמה להפסקת הקשרים עם הסובייטים. בפעם ה־ קודמת, הסכימו ראש הממשלה ו־ שר החוץ להבדק במכונת אמת, בעוד ששר הבטחון טען כי זוהי פגיעה בכבוד השרים וסירב לע־ שות זאת.

אלא שגם חקירה זו על מעשי ההדלפה לא נשארה סוד. עתה חוקרים מי הדליף את הידיעה שסורה של אישים ממשלתיים נח־ קרו במכונת האמת. ואישים ש־ נבדקו רוגזים על ההדלפה כיון ש־ פגעה בתדמיתם הציבורית, יתרה מזו, טוענים כי הידיעה יוצרת רושם שלילי על ההנהגה המדינית.

פקידים במשרד ראש הממשלה אמרו השבוע, כי הממשלה החלי־ טה לעקור נגע זה מן השורש בכל מחיר. לא יימנעו גם מחקירת שרים ולא יהיה מנוס מנקיטת אמ־ צעים אפילו נגד שרים. בינתיים לא נתגלה שום מדליף, אבל חו־ קרים מי הדליף את החקירה ב־ מכונת האמת. במטה הארצי של המשטרה, היו שמרשות, שאחד ה־ קצינים הבכירים עלול לפרוש ל־ קיצבאות מוקדמות בגלל חשד ש־ נפל עליו, כי הוא זה שהדליף לעתונאים על החקירה.

— ✱ —

פוקד עוון אבות על בנים

בעולם הרבני מספרים את הסי־ פור דלהלן, שיש בו להדגים את אופיו האישיותו של הרב הראשי גורן, שהוא נוקם ונוטר לא רק מבתנגדיו אלא גם בבניהם וחת־ ניהם.

פרשת הרב אורבך „מטבריא" ידועה כבר היטב, הנקמנות של הרב גורן נובעת בעיקר מן העוב־ דה, שאביו הגאון רבי שלמה זלמן אורבך היה בין החותמים על ה־ החלטה הקיבצת שפסקיו אינם פסקים. עתה מספרים, כי גם רב שנמנה על חוגי המפד"ל שביקש לקבל כושר מידי הרבנות הראש־ ית, נפל קרבן. בשלב הראשון הבטיחו לתת את האישור שלו. אך כאשר בדק את כתב הסמיכות של אותו רב נתקל בפיסקא אשר קבעה את גורלו של הרב. בפיסקא זו נאמר, כי פלוני בן פלוני הוא גם חתנו של פלוני הרב שהוא היה בין החותמים נגד הרב גורן, כאשר צוה עיניו את הפיסקא הכריז בפסקנות, לא! לא תקבל את התעודה המבוקשת. הרב ניסה להסביר, מדוע יגולל עליו חטאי חותנו, הרי לא תמיד חתן וחותנו תמימי דעם. אך כל זה לא עזר לו. הרב פסק ואין להיהר אחריו, הרי זו מעשה בית דין...

— ✱ —

מיהו ציוני ומי אנטי ציוני

המיר נוהגים במפד"ל להטיח ברבנים שאינם סרים למשמעתו, כי הם אויבי המדינה. מסבן שהו־ קה זו השאלה מכתבי הפלסתר המהורחפים, היא מקובלת מאד־ היום באותם חוגים הרודפים רב־ נים על דעותיהם.

על רקע זה שמענו את הסיפור על אחד הרבנים החשובים, שהרב גורן הסם לפניו את הדרך אל מערכת השיפוט הרבני ללא כל הצדקה ומתוך נקמנות אישית, נפגש עם אחד הרבנים הראשיים של מדינה אירופאית גדולה, כיון שהרב הרשים את האורח הן ב־ גדלותו בתורה והן בהופעתו וני־ מוסיו הערבים, סגולות שהן כה חיוניות למי שממלא תפקיד רבני, ביחוד בבית הדין הרבני, הציע לו אותו רב ראשי לקבל על עצמו תפקיד חשוב בבית הדין הרבני של אותה ארץ, הוא אף הבטיח לו אפשרות של קידום לקראת פרישתו של ראש אבות בתי הדין באותו מקום, מובן שתנאי שכר דירה טובים ביותר.

הרב הראשי של אותה ארץ, הופתע לשמוע מפי הרב, כי הוא אינו מוכן לעזוב את הארץ בשום מחיר. למרות שהוא נרדף כאן על לא עוון בכפו. הוא חי בארץ ה־ זאת והוא מוכן לסבול בה ולא רק שלא יותר על דעותיו, אלא גם אינו מוכן להחליף אותה ב־ שום ארץ אחרת ולא בשביל תנאי רווחה, הרב הראשי, שידע את פר־ שת האיש, ישב משתומם ואמר, עכ־ שיו אני מבין מדוע הרב גורן אינו רוצה בכך, מפני שאתה נותן ב־ סגולות כאלה שמעטים ניחנו בהן ואשר הן מעלות את כבוד הר־ רבנות המושפלת, בהחלט, תת־ קשה לשבת אתו תחת כיפה אחת...

אבל לך הסביר, מי ציוני ומי לא ציוני, לאדם מן הרחוב הקורא ושומע על אויבי המדינה שהם הרבנים, המתנגדים להרב גורן, מפני שהוא עושה כנפי צחק...

— ✱ —

ההתרוצצות במפד"ל

אחרי שזבולון המר קבל את „ההיתר" של הרב גורן והמדיין להצטרף לממשלה, ואחרי שקבל את ברכתו של הרב הראשי, שלא מובן כיצד [illegible] את המפד"ל שהיא איננה קיימת יותר בעינה, במהר המר אל ה־ שלחן של הממשלה. אלא, שיש עוד כמה בעיות העלולות לשמש לו למכשול.

הבעייה הראשונה, היא בעיית ד"ר ורהפטיג. המר זוכר, כי הוצע לד"ר ורהפטיג להצטרף לממשלה, אלא שבהשפעת „הצעירים" נמנע מלהצטרף בגלל ענין חוק השבות, ובעיקר בגלל החלטת מועצת ה־ רבנות הראשית אשר שללה את ההצטרפות. מאז הם הולכים יחד בכל הבעיות המדיניות, למרות שיש חילוקי דעות מדיניים בין־ השניים. ד"ר ורהפטיג אינו „ניצי" במובן הפשוט של מילה זו. הוא מחייב הסדר מדיני ואינו נבהל גם מנסיגה מיהודא ושומרון. עכ־ שיו, כאשר המר מצטרף, נותר ורהפטיג קרח מכאן וקרח מכאן, בזמנו הסכים מר רבין לתת ל־ מפד"ל ארבעה שרים בממשלה. עכשיו מתנגדת לכך מפ"ם.

האם בגלל ורהפטיג יעכב המר את „הגאולה" העתידה לבוא, ל־ דברי הרבנות הראשית, אם יצט־ רף לממשלה? עתה ייבחן באיזו מידה הוא גם נאמן לשותף זה.

אבל אין זו הבעייה היחידה, חוגים מבני עדות המזרח טוע־ נים, ובצדק רב, כי אם המפד"ל מקבלת שר רביעי בממשלה, הרי מגיע המקום לנציג עדות המזרח. סוף כל סוף ידועים הכל, שאחוז המצביעים של המצביעים בעד ה־ מפד"ל נמנים על עדות המזרח ויתכן לקפח אותם במחלוקת ה־ שלל... בינתיים מתנהלת מלחמת כרוזים בענין זה מצד דפי „הצופה"

דרום קוריאה לא תשתמש בכח כדי לאחד את שני חלקי קוריאה

סיאול — הנשיא פאק צונג־הי אמר כי דרום קוריאה יקלים לא תשתמש בכח או באיומים כדי להשיג את המטרה הלאומית של איחוד קורי־ אה.

מכינים צבא אפריקאני לפלישה לרודזיה

לונדון — העתון „דיילי אקספרס" כותב כי צבא בחסות אפריקאי ב־ היקף של עשרת אלפים איש הולך וגדל ומתכונן לפלישה לרודזיה. העתון כותב כי לצבא [illegible] זה טפו של נשק סובייטי וסיני. כוחו הו־ לך וגדל מדי שבוע ב־700 איש ה־ נבלעים מן המפרים של רודזיה.

העתון מציין כי זהו רקע נוסף ל־ [illegible] כי ראש הממשלה איאן סמית עומד לפתוח בשיחות עם המפ־ לגה הלאומית האפריקאנית [illegible].

✱ בממשלה סוריה [illegible] הצרפתית „פיג'ו" [illegible] לחתום על הסכם להקמת בית חרושת להרכבת מכוניות בסוריה, על כך הודיע היום העתון הלבנוני [illegible].

مكامن الأمل

הרב שמחה אלברג ניו־יורק

אל יאוש בטחו בה'

מה היה הסוד הנעל־טבעי שבעזרתו החזיקו יהודים מעמד חזק במשך אלפי שנים בגלויות שונות, באווירה של שנאה ומשטמה, כבל אינקוויזי־ציות הצקויות, כל גזירות קשות ודרישות נוראות, ולמרות כל אלה לא שקעו ביאוש, אלא רק ציפו לעתיד טוב יותר — בטוח הבטחון בה', אשר ברגע האחרון, אפילו כי אשר חרב חדה תלויה להם מעל לראשם — יצילם מאפלה ויגאלם מידי הגויים.

איזה כח חזק ועצום איפשר שעם ישראל ברגעיו הקשים ביותר בהי־סטוריה, כאשר האויר היה ספוג רעל, הרשע השתולל, המחסור הציק, רצח ומות משלו בכיפה, וצל אף הכל, אפילו בתוך מועקה כזאת, לא איבד העם היהודי את תקותו, ומתוך הנשימה הזו הוא הבוזן בנצנוצי־אור המאירים את אפקו המעורפל? — היה זה רגש הבטחון האינסטינקטי־בי שיהודים נתברכו בו, רגש המשרש בנשמתו של היהודי — כח בטחון שטבעי זה מרעיש את היהודי ה־היסטורי בנבואה רוחנית כמו פיסות לנוחות, ופק יותר מכל מציאות טרא־גית ולא להיסחף עם רוחות זעף כל־שהן, לקבל כל תוספת, עד כמה ש־תהיה מרה ואכזרית, כשרצית, בב־חינה של יהודי כמעט ברגע עד יעבור זעם. מיהודי שהכותר יביא עמו שמש מרפא לעם ישראל ישועה אור־לגר־ים. בלא אותו כח בטחון, שבעזרו שמרו יהודים את כוח הסבל שלהם ואת סבלנותם הבלתי מוגבלת, מי יודע אם היו יכולים לעמוד בצרות של אלפיים שנות גלות.

בטחון איננו רק רגש אינסטינקטי־בי, שבו נשלט האדם בעתות סכנה, באותו רגע שבו איננו רואה לפניו שום אמצעי הצלה אחרים; בזמן ש־כח הוא רוצה להציל את עצמו על־ידי הבטחון שנותן לו את האפשרות שלא לשקוע לתהום של יאוש, וזו־רע בקרבו גרעיני בטחון לעתיד מ־איר יותר. נכון הדבר, כי בזמנים קשים הבטחון הוא סם־לקיפא המצב בעתר המשחרר את האדם מן המוע־קה שלו, [illegible] שמצא מסוף לנוכח סיפור־אידוד הפרעשות המלוות ארוכה על אבנים עממים. מידת הבטחון היא אחד מיסודי השקפת־היהדות ואסור שתתבלבל רק לתקופות מסוימות, או לצרכים מסוימים של המין. בטחון בה' יש לו משמעות עמוקה הרבה יו־תר מאשר היותו אמצעי הצלה לעת קשה. בזמן שכל הדרכים הסגורות ולא רואים מנין תצמח הישועה, הב־טחון בה' צריך להשפיע בכל הזמנים, בכל המצבים, בעת־צרה כמו גם בזמנים שההצלחה מאירה פניה בבלוא והדרה כלפי האדם, וכשם שהבטחון בנוח בזמנים הקריטיים ב־יותר, כדי שלא ליפול ליאוש ול־קוות כל שעה וכל רגע שהמגן הנה קרובה וגאולה לישועה הגדול, כך גם בזמנים של הצלחות הגדולות ביו־תר. בכל העיקרים מאמר ר' כותב: [illegible] האדם לאותה מדה של בטחון כי כאשר האדם מצליח ביותר צריך שיהא בוטח בה', שהצלחתו היא לטובתו, שכן לא כל הצלחה היא ה־[illegible] ומביאה [illegible] שורשה וסיבתה העיקרית של ירידתו ושקיעתו. ולכן נתונה למעצים מדת הבטחון בתקופות הצלחה לא פ־חות מאשר לעת סכנה.

— ✶ —

מה הוא בטחון? שהאדם ימסור עצמו, את גורלו, לידיו של השי"ת. בטחון משמעו אמונה בכל־יכול, המ־סוגל בכל רגע לברוא עולם חדש ש־בו יוכל האדם לטייל כמו בגן־עדן. בטחון בה' פירושו, כי האדם בכל השכנותיו המתמאמצים המצביעים בבירור על גודל הסכנה, חיל מלה־חקים, השכנותיו והישוביו ותחבו־רתו אפסיים הם, מכיון שיש כוח ע־ליון השם לאל את כל התכנונים הא־נושיות, והוא מופיע בכל הדרת־גבורתו. בטחון בה' מסייע לא רק לסילוק כל הדאגות המעיקות על לבו של אדם; לא רק שהאדם ב־שעת הבטחון נעשה רגוע יותר, ב־טול־דאגה, אלא הוא נותן — אם הוא מפרנס את עצמו בבטחון — אדם מאושר. "אשרי אדם בוטח בך". אם בטחון מביא אושר, הרי אם חסר בטחון, חסר גם אושר לאיש. והאדם חי באשליה, בהשקפה שאינה חסר מ־אושר. [illegible] מעניק לו את אושרו. כי בלא בטחון חסרה לאדם מנוחת־הנפש שהיא בסיס עיקרי ל־הבאת אושר ושביעות רצון.

מנוחת־הנפש היא היסוד לקיום ולאושר של היהודי. יהדות, בתפיסת־היסוד העמוקה שלה, [illegible]

נפש כמו ברגע שהיהודי נושם בב־טחו בה' עדי־עד (ישעי' כו).

"כל התולה בטחונו בהקב"ה הרי לו למחסה בעולם הזה ולעולם הבא" (מנחות כט). מכאן משמעו מגן ומ־בטח, הכיצד יכול האדם להבטיח את קיומו בעולם הזה ואף להבטיח לע־צמו את חיי העולם הבא? — וחכמינו משיבים על כך בבירור: על־ידי סיפוח החיזוק הבטחון בהשי"ת. על ידי הבטחון בה' מסוגל האדם לא רק להקל את דאגתו ואת פחדו עלי־אדמות, אלא הוא מסוגל על ידי כך להבטיח לעצמו חיי עולם־הבא. ב־בטחון עשוי האדם לקנות לו שני עולמות. הוא מציל לעצמו את עולמו הארצי כמו עולמו הנצחי.

"אשרי אדם בוטח בך..." בטחון בה' — איננו רק סיוע, עצה טובה, אמצעי, כדי להקל בכך על היהודי לעמוד ברגעים קשים, ימים גורליים ושנים קשות של גזירות, פוגרומים ומלחמות. בטחון בה' הוא הכרח חיו־ני המחייב את היהודי כמו את הכלל. כאשר עם מאבד את בטחונו, מביא עמו הדבר לתוצאות החמורות ביו־תר, עד כדי סכנה של אבדן הקיום, בלא בטחון בבהלות שבימים העצו־ים להתגלות בכל רגע, עלולה לבוא אכזבה גדולה והתוצאה מכך אסון נורא.

— ★ —

נמנה, כי כבר מזמן לא היתה ת־קופה שבה נזקקנו כל־כך לבטחון בה', כמו בתקופתנו שלנו. על רקע הפרספקטיבה הטראגית שבפניה אנו ניצבים, מצבו של כלל־ישראל בעו־לם כולו מעורר דאגה חמורה, הן ב־של המשבר הכלכלי החמור שבו נ־מצא העולם כולו, היהודים אינם יוצאי־מן־הכלל בענין זה. ישיבות, מוסדות התורה כבר עומדים היום בפני מצב קטסטרופאלי. וכאשר מד־ובר סכנה על תורה, כי אז סכנת הקיום לכלל־ישראל כפולה. יותר מ־זה מצוי העולם היהודי בחרדה מחמת המצב הפוליטי בארץ ישראל, שבה כל יום קיים חשש מפני מלחמה נוספת. כאשר מרחפת סכנה על ארץ ישראל והחיים שם הם בחרדה מת־מדת, כאשר הלב היהודי בארץ שותת דם — מרגיש כל יהודי בעולם את הכאב בעוצמה רבה.

איננו יודע הקושה, בהיום שבה ה־יהודים מצוים במעקה ובחרדה עמו־קה בשל מאורעות עולמיים, בשל מ־לחמה העלולה לפרוץ ולהצית באש את המזרח התיכון. וכי אפשר להת־נחם בעובדה שהמצב שונה כיום מב־מלחמת יוהכ"פ מכיון ש"מוכנים"? גם מלחמה שמוכנים לה היא מל־חמה עם קרבנות, ועם דם יהודי. הד־קשה ביותר שמעיק על הלב הוא הדיון, הנשאל על ידי רבים: מה יהיה? וכי יכולה מלחמה להביא פ־תרון לבעיה היהודית־ערבית? המ־לחמה בשנת תשכ"ז הביאה לנו נצ־חון, אך לא הביאה עמה כל שלום. כתוצאה מה שקורה אצל עמים אח־רים, שקוצרים את השלום כפרי הנ־צחון המלחמתי. גם מלחמת יוהכ"פ הקשה לא הכניעה את השונאים הד־מצב נשאר כמות יותר משהיה, ול־[illegible] יבוא עוזר [illegible] קולות אנחה שבאלה אנו שומעים מקרוב ומרחוק, וחס־ושלום, שלא תבוא שעה כזו, שאם מלחמה במזרח התיכון לא תוגבל ל־עמדים מקומיים ולא תתפשט על פני אגפים רחבים, שתמשוך לתוכה את הגושים הגדולים, צפרטרופות שברות כאשר מעלים על הדעת מין התפ־תחות שכזו וכאשר מנסים לתאר זע־ות עולמי שכזה, הוה באשמה הי־הודים שגרמו למלחמה...

כבר כיום בשמעים באמריקה קולות מהחלקות הגבוהים ביותר, המזהי־רים, כי אם הערבים יכריזו שוב על חרם נפט, תגדל האנטישמיות באמ־ריקה, כבארצות אחרות, בממדים חמורים ביותר. אף אחד לא אומר כי תגדל השנאה, או, לכל־הפחות, האנטיפתיה נגד הערבים אשר הולי־כו את העולם כולו — בשל סחטנות הנפט שלהם — לאסון. האשמים הם רק היהודים, הטירור הערבי חודר ל־ארצות רבות, שופך דמי־נקיים, ול־מרות זאת אין הערבים מעוררים על עצמם שנאה. יהודים, לעומת זאת, חייבים להיות הזהירים. שום עיונים פילוסופיים לא יועילו כאן. כך היה תמיד הגורל היהודי, וכן הוא כיום, המדינה היהודית הועילה אך במעט כדי לשנות את יחסו של העולם ליה־הודי.

בשנים עברו ידענו שיאחות לנו בבית המלך", וחשבנו: העולם אי־נו הפקר. אמריקה תגונן עלינו. צר־פת תציל, אנגליה תצווה, והאיל הד־עולם ההומאניטרי לא יתשה. כיום חי עם שלם כעל אי בודד. איש איננו שומע את קריאתו, כי העולם הוא כן הפקר. עדיין זוכרים אנו ה־טב איך כמה וכמה ארצות אירופ־איות חסמו את הדרך בפני מטוסי־סיוע לישראל, מבין נובעת אכזריות קרה כזו אצל עמים המטיפים לאידי־אלים נעלים ונשגבים של חירות, של שוויון ושל הומאניסריות? — והתשו־בה היא: מלחמה מביאה לידי גילוי את כל האינטרסים השפלים את כל התכונות החייתיות. היא מטהרת הריגה ורציחה. ולא פעם הופך הרו־צח להיות הגיבור שאותו מעטרים ב־עיטורים על גבורת־רציחתו. בימי־מלחמה מעטרים בפרחים את שופך־הדמים על פעולתו הירילה החשובה למען האנושות. מאז היטלר, אשר החדיר כוח־רציחה בבריאה, נרשם ה־עולם כולו ברויחיה־של מלחמה. הד־מלחמות המתמידות בהוויתו שונות המילו את מחיר חיי־האדם. היטלר הפך יהודים למספרים. התהליך הזה הוזק מהבוא לידי גמר. כל אדם איננו אלא מספר בחברה הגדולה. אם אפשר היה להעלות באש ששה מיליוני יהודים בכבשנים, מה, אי־פוא, הרעש על איזו מלחמה קטנה, שבה יש בסך־הכל כמה אלפי קרב־נות? עוד חמשת אלפים מספרים, במאלף־מחשבה מישחת שבאה זה כיום העולם. בעל־המוסר אומרים: למה משלוח־מנות הוא בפורים? כי־וון שהעולם נוגע או בכוח של רציחה, הכוח של "להשמיד ולהרוג" רי־חף או בחללו של עולם. חייב היה, איפוא, לבוא או כוח נגדי, של אה־בה ורעות, כדי להחליש את הש־פעת גזירת המן, אשר למרות שלא התגשמה, הרי בכל זאת ספג כל אחד בתוכו ניצוץ של רציחה. כל העולם כולו הם באורח בלתי־ישיר יורשים של היטלר. כל אחד נושא בתוכו כוח־רציחה, הבא לידי ביטוי כל־אימת שמתעוררת איזו שנאה, רגש־נקמה או איזה אידיאל מטורף. [illegible] זה מסביר לנו, איפוא, מדוע העולם ה"אתי" דהיום איננו מזדעזע ממעשי טירור. היפוכו של דבר, ה־ללו מהוארים כגיבורים וחולקים ל־הם כבוד מלכים בבנין ה"שלום" של האו"ם.

— ✶ —

רעדה עוברת בלב למראה העולם האכזרי שבו אנו חיים כיום. דומה שעד היום, בתקופת הטירור, לא הבינונו אל־נכון מה משמעותו של מושג האכזריות. לא ידענו עד כמה מסוגל האדם לאבד כל שיור של אנושיות. רבינו יונה כתב את "שע־רי תשובה" וכו בזמן גם חיבר את "שערי האכזריות", אבר את השער הזה הוא לא פירסם, אומר על כך

המשך בעמ' רביעי

הבילוי האדיאלי

— ש. שנקר —

החופש בעיצומו. הילדים בבית. כבר סימו את החוברות, כבר שבעו את הים והאישה כורעת תחת העול של מציאת תעסוקה עבורם. וחם, חם... טלו את החבריה וגשו לאיזה משרד ממשלתי או עירוני לפי בחירתכם, מובטח לכם שם בידור, ולילדים שפע של חברה. התצמלות משפחתית בריאה בין פקיד לפקיד, בין קומה לקומה. בקיצור בילוי לעילא ולעילא חינם אין כסף. אבל אם למהלכם הביש זקוקים גם למידור שאין כל שהוא, אנא, אל תטריחו עצמכם, מובטחני כי את זה לא תמצאו שם.

ואם אין לכם תירוץ להיטלטל אל משרד ממשלתי בעתיד הקרוב, הרשו לי לתאר לפניכם כמה מתמונותי הסדיות בלבירינט הביורוקרטי כדי שתדעו מה אתם מפסידים.

קודם ישנו התור, ארוך כגלות ומייגע יחסית לא פחות. אתה תמיד זוכה למספר כמו 48 או 57. היה סמוך ובטוח שכל השורה הארוכה של הקודמים לך או לפחות עשרים מהם גודשת את ספסלי העץ מתהלכה הלוך ושוב במסדרון הצר, כולם מיד־זעים עצבניים כהכים לפקיד הנואל, הנ"ל נראה לקהל הצופים עם כל פתיחה של הדלת הוא ניגוד גמור לאוירה הכללית. אם בחוץ הכל סוער ורוגש, הרי פקידוננו הוא התגלמות השלוה. הוא שותה תה, לוגס תפוח, משוחח בטלפון (כחוק את המיותר). וכל רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו אומרים בקול גדול כי לו המלוכה והממשלה.

האמהות מגיעות על כל צאצאיהן, כן ירבו, שולפות סנדויצ'ים למידות נסיון הצבתם. האמא היהודית המאכילה נכנסת לפעו־לה. הזאטוטים מתחמקים מן הבננה, האמא היהודית זוצמת, רו־דפת ולא אומרת נואש, ולדועים אתה תהא אם אתה נמצא בעי־ריה או שמא נקלעה בטעות לגן הציבורי.

עולה חדש מבוהה רודף קצר־נשימה אחר ביתו בת השלש. ילדונת מתהלת ומשתוררת הזהרת לעבר המדרגות. כל חמש דקות חוזרת ההמונה על עצמה. הילדונת שועטת אל המד־רגות והאב הפקען בעקבותיה תוך הילופי דברים נמרצים ונרגשים מאד בשפה הגרוזינית. לאחר שהוא מגיע לשם בפעם המאה יהגשר, הוא מסביר לשאר הממתינים בארשת התנצלות: "שבוע שלם חוזרני יום אחר יום לפקיד בקומה ב', והילדה התרגלה, היא פשוט איננה מסוגלה להבין שהסבוב נבלה באגף הזה".

יהודי עב כרס וטוב סבר באנח על החום. "קשה להכות" הוא גונח. "יושבים ויושבים והתור לא זז", נצבה כנגדו אחר בצחוק שבטוב לב "וכי יש לך משהו אחר לעשות, סבא"?

התור הולך והתמו מרגע לרגע. על סופו מצטרפים ממתינים וראשיתו בקושי זזה, סיפין סיפין נבלעים הממתינים בפתח החדר, ויוצאים כי בחיוך של ניצחון "גמרתי" וכי פוכר ידיים ופולט בארש "להתראות מחר".

וכל מתקן הדש ראשית כל חוקה עליו שהוא נדגם חוצם. מרלבני הקודמים לו, ובן הזמן שהוא צהיד לבזבז על סידור ענין מה פגוע. ומרוב כעס הוא סורח לספר בשצף קצף על הסי־בות המדוייקות והמדוקדקות לכעסו כי רב. כמה סידורים עוד הכבן להמשך היום ואילו שיבושים בפרוטרוט נגרמו לו בשל המתנת הסרק. התמיד ימצא מי שיענה כנגדו באניה ותאניה על הטרגדיה הפרטית שלו התוצאות החמורות האישיות שהיגרמה לו מבזבוז הזמן הנורא.

ובין סיפור לסיפור קולחת השיחה ונפרשים תולדות חיים ומתוודעים זה לזה ומוצאים חברים על המושבים הקשים, ואולי זו כל מטרת הביורוקטריה — ליכוד העם, שבת אחים גם יחד.

הקולקטיב זועם יחד על הצופה שהסתננה פנימה בלי תור, שני גברתנים ומסרזבית אחת מתפרצים פנימה, הם לא שותקים ולא ישתקו, שתחכה כמו כולם. בקולות רמים היא מובלת אחר כבוד החוצה אל ברית־התור, לא חולפת שעה וכבר היא אחת משלנו. תורמת ממחשבותיה המקוריות על מזג האויר החם והלח. "מוכיחים שאפשר לצאת מן הדעת" מתפלמסת כמו כולם על המצב הבטחוני הקשה כמו המים, וכשמגיעים למצב הבטחוני מתלהטות הרוחות. כולם מתרוממים, נכנסים זה להוך דברי זה, לכל אחד יש מה לאמר, כל אחד מגשים פה במסדרון הצר את הלום חייו: להיות ראש הממשלה אפילו לשעה אחת ולשאת את דברו לאומה, או לפחות לאלו כנציגיה הממתינים כאן בתור. על כל הדברים שהיה היא עושה אילו היה ראש הממשלה; אלא שלמרבה הצער הפס ביתהיים רבין את הכסא הזה, ותוך דקות נוצרת אופוזיציה מגובשת וקולנית ויש סומוא לעניני חוץ שהיה פעמיים בחו"ל וקורא אנגלית כמעט בשטף ומשוחח באי־דיש צולעת עם הדודה מאמריקה, ויש מומחה לעניני בטחון המצטט בארשת חשיבות מתאימה, בלחשוש סודי ובתוספת פרשנות אישית את חוות דעתו של הגיס של שכנו שהוא רב־סרן (מיל.) באפסנאות. ויש מומחה לעניני חינוך והמומחה לעניני סעד וכמה שרי אוצר ועדות רפורמה מקיפות, והשמחה רבה, אם ללונדונים יש את "הייד פארק" לנו יש את הכשרדים הממשל־תיים או ליותר דיוק את מסדרונותיהם, להוליך הדעת לשמוע ולהשמיע, בין מה וכה נטלתי שלום מעל שכני, ובפרידתי בלב־בות מקהל מכרי ומודעי החדשים, הודתי לכולם על הזמן הנעים שבליתי בחברתם ורק כשצבעתי בראש גרם המעלות, הזכירו לי קריאות קהל ידידי מן המסדרון כי זה עתה קרא הפקיד במספרי, הגיע תורי.

במאבק להפרחת השממה הרוחנית בדרום אמריקה

שיחה עם הד"ר ירחמיאל קוגלסקי נשיא אגו"י בארגנטינה

מאת אברהם יוסף לייזרזון

ד"ר ירחמיאל קוגלסקי, נשיא אגו־דת ישראל בארגנטינה, הוא דמות מ־יוחדת במינה, שקט ומופנם, דיבורו קצוב ומתון, ובבראהו החיצוני כלל לא ניכר כושר הפעולה והדינמיות ה־מרובה שהוא אוצר בתוכו. הוא שהה בארץ עשרה ימים במסגרת מושב ה־מליאה של הועה"פ העולמי של אגו־דת ישראל, ורק על פי ההערכה ה־בלתי רגילה שרחשו לו חברי הועה"פ במהלך המושב ותיאורי הדברים ש־נשמעו על פועלו העצום בישימון ה־רוחני הגדול של אמריקה הלטינית וארגנטינה — אפשר היה להתרשם כי לפנינו אישיות רבת פועלים הנושה גדולות ונצורות לביצור חיי התורה ו־היהדות במדינה שבה התבוללות אר־כלת כל חלקה טובה ועושה שמות במתציה המליון של יהודים החיים ב־תוכה.

את ד"ר קוגלסקי הכרנו, לראשונה לפני חדשים אחדים בארצות הברית, כאשר הגיע לשם יחד עם הרה"ג ר' שמואל אריה לוין ראש הישיבה וה־כולל בבואנוס־איירס, כדי לגייס אמ־צעים לחיזוק מוסדות התורה בארגנ־טינה. נועם דרכיו ופשטות הליכותיו השאירו רושם רב על כל אלה ש־נועד עמם במסעו בארה"ב, וכך היו גם פני הדברים בעת ביקורו הנוכחי הראשון בארץ ישראל.

הד"ר קוגלסקי שהנו רופא שיניים במקצועו, גם אם הוא טרוד בעבודתו, אין הוא מסיח לרגע דעתו מעניני ה־כלל וצרכי הצבור ואף את שעות עבו־דתו הוא מנצל ליצירת קשרים למען הפעילות הציבורית שהוא מנהל ב־תוקף תפקידו כנשיא אגו"י בארגנ־טינה וכנציגה בקהלה היהודית המ־איחדה בבואנוס איירס.

בביקורו בארץ נפגשנו עמו לשיחה קלה, בה עמד על בעיותיה המור־כבות של יהדות ארגנטינה, ועל ה־פעולות הנעשות כיום כדי ליצור מס־גרת של חיי יהדות תקינים. הוא מס־פר לנו בהרחבה על חצי מליון יהו־דים החיים במדינה זו, מתוכם 350 אלף בבואנוס איירס, והשאר מפוזרים בעשרים ישובים אחרים בסביבת ה־בירה.

הישוב היהודי בארגנטינה — אומר ד"ר קוגלסקי — קיים למעלה משמו־נים שנה. היהודים הראשונים שהגיעו לשם באו מארצות רוסיה ופולין, כאשר מגמת פניהם היתה להקים קו־לוניה מטעם הברון הירש, ותודות לכך הוקמו במדינה זו עוד כמה קהי־לות יהודיות, עם זאת, למרות בואם של היהודים לשם, הונהגו החיים ה־יהודיים, מאחר שלא הגיעו ביחד עם מנהיגים רוחניים והדור החדש החל להתבולל בין הגויים, ההתחנך בבתי־הספר שלהם ושכחו את כל קשריהם עם היהדות. לדוגמה, מציין ד"ר קוגילסקי שכאשר באו לשם ראשוני היהודים, מצאו כי הראב"י הראשון בבואנוס איירס היה יהודי מצרפת, בשם הנרי יוסף, שאשתו היתה: צ ר י ה. דבר זה יש בו כדי ללמד על אלו יסודות הוקם הבית ה־רבני שם.

ברק ניצת בעיניו של ד"ר קוגיל־סקי, כאשר הוא עובר לתאר את ה־שנוי העצום ואת התמורה המהפכנית שחלו בשנים האחרונות בתחומי ה־יהדות. הודות לפעילותה הנמרצת של אגודת ישראל במקום, הוא מזכיר כי פעילות אגודאית החלה במדינה כבר לפני שלושים שנה על ידי העסקן ה־ידוע ר' איסר מזל ז"ל, שריכז את מאמציו בשטח החינוך היהודי עם הרב יהודא דוב קוגילסקי, אביו של איש שיחנו.

— ✶ —

תודות למאמציה הבלתי נלאים של אגודת ישראל — מטעים ד"ר קוגילסקי בסיפוק רב — יש כיום בבואנוס־איירס גן ילדים חרדי, תלמוד תורה, ישיבה קטנה, ישיבה גדולה, בית ספר בית יעקב, סמינר בית יעקב וכולל תורני לאברכים ילידי ארגנטינה, שהוא יחיד ומיוחד, ורק מי שיודע ו־מכיר את החיי־החיים של ארגנטינה ואת הניכור הנורא של חלק גדול ב־יותר מהאוכלוסיה היהודית, יוכל להע־ריך נכונה מהי משמעותו וגודל הש־פעתו של כולל האברכים, הנועד ל־הכשיר מנהיגים רוחניים ליהדות דרום אמריקה.

איש שיחנו מציין כי הכולל הוקם לפני ארבע שנים, בעת ביקורו במ־קום של נשיא אגו"י באמריקה, הרב משה שרר שהגה את רעיון הקמת ה־כולל והודות לביקורו רב הרושם ב־קרב יהדות ארגנטינה, הונחו היסודות לכולל הזה, שבאותו זמן נראה היה כחלום, אך תוך תקופה קצרה קרם עור וגידים ונהפך לעובדא ומציאות.

ד"ר קוגילסקי מפליג ביותר בשבחו של כולל האברכים אשר תרומה מכ־רעת להתבצרותו נתן ראש הכולל ו־הישיבה, הרה"ג ר' שמואל ארי' לוין, שמאז קיבל על עצמו תפקידים אלה באה תנופה גדולה ביותר לביצור הה־פתחות חיי התורה בעיר. בכולל לומ־דים כיום 15 אברכים המעורים מאד בחיי הקהילה היהודית, משמיעים מדי ערב שיעורי תורה ויהדות ב־6 ר־כוזים יהודיים בבואנוס איירס, נותנים הרצאות בסמינר בית יעקב והשמ־שים גם כבעלי תפילה ובעלי קריאה בבתי כנסת רבים במדינה, הוא מדגיש כי הכולל הפך לכתובת מרכזית בכל עניני הדת והחינוך, ובין השאר לומ־דים ומתמחים בו בהלכות שחיטה ו־בשאר ענינים מעשיים הדרושים ל־ניהול חיים יהודיים־תורתיים, הוא גם מציין בהערכה את רמי הישיבה ה־עומדים לימין הרב לוין, והם הרב יוסף חיים ליברזון, חניך ישיבת סלבודקה, הרב משה מרדכי חניך הישיבה ב־ארגנטינה.

בדברו על הישיבה הגדולה בבוא־נוס־איירס, בו לומדים כיום ששים בחורים המסודרים בפנימיה מרווחת, מציין ד"ר קוגילסקי כי לישיבה היו תקופות של עליות וירידות, אך עם בואו של הרב לוין, שנאות לצאת מא"י בשליחות קודש זו, זכתה הישי־בה להצלחה מרובה. עבודתו המסורה של הרב לוין, שהוא בעצמו יליד אר־גנטינה, וחניך ישיבות ארץ ישראל במשך 17 שנה, הוכרה לאחרונה ב־הערכה גם על ידי גורמים אחרים ש־בתחילה לחמו נגדו, איש שיחנו מז־כיר גם את תרומתה של הרבנית לוין, ילידת א"י, — המנהלת את סמינר "בית יעקב" במקום, ועל הצלחתה ל־העמיד את הסמינר על רמה חינוכית ורוחנית גבוהה ביותר.

כל המוסדות לחינוך תורני מרוכזים באיזור היהודי והתפתחותם בשנים ה־אחרונות היא מרשימה ביותר. כדאי לציין, אומר ד"ר קוגילסקי, את הרקע הנגדי, כשמצד אחד יש לחינוך ה־יהודי־החילוני בניני פאר, המהווים התחרות קשה לחינוך החרדי, ומצד שני — כאשר רק עשרים אחוז מ־יהדות ארגנטינה שולחת ילדיה להת־חנך בבתי ספר יהודיים. בסטטיסטיקה שערכה לא מכבר הקהילה היהודית במקום, התברר כי באוניברסיטאות השונות של המדינה זו ישנם עשרים אלף סטודנטים יהודיים ורק כאלף מהם שומרים על קשר כ ל ש ה ו עם היהדות.

— ✶ —

הניכור הנורא של יהודים למקורם ולשורשם, מצד אחד, והחינוך החי־לוני־היתקני — מהווים שני אתגרים קשים שכדי להתמודד להם נחוצים כתפות כבירים, ולכן גדולה קורת הרוח מן ההצלחות שנראות בשנים האח־רונות. הציבור היהודי החל ללמוד ול־הכיר בחשיבות השיבה לחיים יהו־דיים, וכדוגמה לכך הוא מציין בפנינו, את ההתלהבות שהיתה בקרב הצבור היהודי לפני למעלה משנה, בעת ש־נערכה חגיגת חנוכת הבית לבנין ה־ישיבה והכולל, תרומתו של ר' אלי' גרצנשטיין מביאליה, לזכר אביו הרב מרדכי, כזכור הגיע לחגיגה זו הרב ד"ר יצחק לוין, יו"ר הועה"פ של אגו"י בארה"ב, אשר במסעו ובנאומיו החדיר רוח אגודאית בקרב הצבור היהודי כשהוא עצמו מתרשם ביותר מן הפעילות הגדולה של חיים האגו־דיים.

במהלך שיחתנו, מתעכב ד"ר קו־גילסקי במיוחד על חלקה של אגודת ישראל במסגרת חיי הקהילה המאו־חדת של באנוס איירס שבתוכה חברים כ־45 אלף יהודים מכל החוגים והזר־מים. לפני 9 שנים התייצבה אגודת־ישראל לראשונה עם רשימה לקראת הבחירות לקהילה, מאז היא משתת־פת בבחירות המתקיימות מדי שלוש שנים, ובכל פעם כוחה עולה. בבחי־רות האחרונות שנערכו לפני משפ־החשים נחלה רשימת אגודת ישראל הצלחה בלתי משוערת בהשיגה את המקום השני, לאחר מפלגת העבודה, זאת, גם הודות לקריאתה הנלהבת של מועצת גדולי התורה באר"י שפירסמה כרוז לצבור החרדים בארגנטינה ל־התלכד מסביב לרשימת אגודת ישראל. תוצאות הבחירות הוכיחו את השתיי־כותו של הצבור החרדי לאגו"י, ובה־תאם לכך מגיעה לה ראשות הועדה לעניני חיזוק הדת ותפקיד סגן יו"ר הקהילה. ד"ר קוגילסקי מציין כי ב־ועד לעניני הדת שעל יד הקהילה, לא השתתפה מעולם אגודת ישראל, בה־יותו מנוהל כל העת ע"י אנשי ה־מזרחי הרואים בו אחוזה פרטית.

עתה נטוש מאבק עם המזרחי המס־רב להכיר במציאות ההתרחבות והתי־גברות כוחה של אגודת ישראל, כפי שהדבר בא לידי ביטוי בבחירות ה־אחרונות, ד"ר קוגילסקי מתריע על כך שבהתערבות המפד"ל באר"י נעשה הסכם עם מפלגת העבודה כדי למנוע את תפקיד סגן יו"ר הקהילה וראשות הועד לעניני הדת לנציג אגודת ישר־אל, כפי שמגיע לה, תוך היתלות ב־אמתלה מגוחכת שאי אפשר לתת ל־אגודת ישראל את "יצוגה ההולם, בשום שאינה מפלגה ציונית...

ד"ר קוגילסקי בשהודי לייסן את עצמו מתגובה מהאיפה לגבי גישה משפילה זו, והוא רק מציין את העוב־דה, מה גדול מספרם של אלו ש־התחנכו במסגרת אגודת ישראל, אשר עלו להתיישב בארץ ישראל ומה עלוב מספרם של אחרים בחו"ל שרוממות "הציונות" רק "בפיהם"... ולמעשה אין הם חושבים כלל לעלות ולהשת־קע בארץ. הוא גם מספר כי אגודת ישראל שאינה נוטלת חלק, כאמור, בועד לעניני חיזוק הדת, מאחר ואי־אפשר לסמוך עליו בכל הנוגע לכשר־רות, ציבדה להקים עתה ועד נפרד לחיזוק הדת, תוך דרישה מן הקהילה להועיד לה הקצבה מיוחדת לצורך זה.

אורחנו גם גולל בפנינו בפרוטרוט את מסכת פעולותיה המרשימות של אגו"י לכל שלוחותיה, בנות אגו"י, צא"י, פרחי אגו"י, הוא ציין בין ה־שאר, את הופעת הבטאון "ידאס אידישע וואר" באידיש ובספרדית בהוצאתם. לאור של ספרי וחוברות יהדות לנוער החרדי עם, בנושאים תו־רניים ובהיסטוריה היהודית.

מאמציו של הד"ר קוגילסקי, בחיזוק כוחה של אגודת ישראל בארגנטינה, זכו להוקרה ולהתייחסות מיוחדת ב־מסגרת מושב הועה"פ העולמי של ה־תנועה אשר קיבל בתום דיוניו החלטה מעשית חשובה של הקמת מרכז אגו־דאי באמריקה הלטינית, שמושבו יהיה בבואנוס איירס ויחלוש על הפעולות האגודאיות בברזיל ובאורוגואי, כש־הוא מבטיח יחד עם זאת את מלוא תמיכתו למימון פעולות המרכז החדש.

במענה לשאלתנו, הביע ד"ר קו־גילסקי בסיום שיחתנו את התרשמותו העמוקה מפריחתה ושגשוגה של ה־יהדות הנאמנה באר"י, עליה עמד בבי־קורו הראשון בארץ. תוך הבעת תקוה שחוגיה הפעולות הגשר על פני חי־לוקי דעות ופערים בין החוגים השונים ביהדות התורה.

בסוף דבריו, השמיע ד"ר קוגילסקי, קריאה נוקבת לאברכי תורה בארץ לחוש את כובד האחריות הרובצת עליהם להצלת המוני יהודים בהיום אמריקה מסכנת שמיעה רוחנית, ולה־התייצב לשליחות מצוה של הפצת ערכי היהדות במדינות אלו "אין ספק — אומר ד"ר קוגילסקי — "כי אילו הי' מבינים אל נכון עד כמה אפשר, אף באמצעים מינימליים, להציל את רבבות היהודים שם לתורה וליהדות, היו שולחים מכאן שליחים מתאי־מים שישתקעו במקום ויביאו לשם את דבר היהדות המקורית והנאמנה". זו היא משאלתו המיוחדת של ד"ר קוגילסקי בשיחתו המיועדת לעורר את תשומת הלב של יהדות התורה בארץ ישראל לבעיותיה ומצוקותיה הרוחניות של יהדות דרום אמריקה.

בעקבות השבוע / התפיסה המדינית החדשה

— מאת משה עקיבה דרוק —

מה הם השיקולים המדיניים שמדריכים את יצחק רבין לתת הסכמתו להסדר הביניים עם מצרים. האין הוא מודע לסיכון הכרוך בהסכם זה? שאלות הוגים מדיניים בירושלים הנוקבים מבורה גדולה של דאגה אחרי המהלכים האחרונים במשא ומתן עם ארצות הברית.

אלא, שטעות יהיה לחשוב, שגם רבין איננו מכיר את הסיכונים או מתעלם מן העובדות בשטח. חוגים המקורבים לצמרת השרים אמרו השבוע, שהם הול־כים בעינים פקוחות לקראת ההכרעה. הם הוסיפו שהממשלה אף פעם לא קבעה לעצמה "קראדום" לגבול הויתורים כלפי מצרים. יתרה מזו, אילו מצרים היתה יודעת כמה אנו מעונינים בהסכם, היתה בודאי מעלה את המחיר. הממשלה לא קבעה קו אחרון לויתורים, מפני שהיא סבורה כי תוכל לסיים את הסיקות בתנאים טובים יותר, אי־שם באמצע, לכן היא מתמרנת את המשא ומתן בצורה כזאת, שתמיד היא תוכל לגלות גמישות ולא להיות באשמת כגורם המעכב את ההסכם.

על השאלה: מדוע אנו מעונינים בהסכם? על כך עונים בירושלים, מפני שהממשלה מודרכת מתפיסה מדינית חדשה. אחד השרים אמר, ספק בחוזק ספק ברצינות, אנחנו לא יכולים לקבל את המעמד של המדינה ה־51 של ארצות הברית, אבל אנחנו יכולים להשתלב באינטרסים שלה באיזור ו־להיות חלק ממנו, כשם שארצות הברית יודעת כי תוכל להגיע לאיזור רק בזכות ויתורים מישראל, כך צריכה ישראל להגיע למסקנא, שהיא תוכל להתקיים באיזור רק אם תשרת מטרה זו, אם ארצות הברית תדע, שישראל משתתפת אתה פעולה להשגת מטרותיה.

אמנם, יש חילוקי דעות והבדלי השקפות על גבולותיה הסופיים של ישראל. ישראל מודרכת מ־מדה של קיומה לכן היא נתפסת להנחה, שגבו־לות בטוחים הם תנאי של תנאים אסטרטגיים טו־בים יותר, ואילו ארצות הברית סבורה, שבטחון ישראל אינו תלוי בגבולות פיסיים אלה או אלה, אלא בירושלים משוכנעים היום שהשתלבות באי־נטרס האמריקאי, הוא אינטרס ישראלי, על ידי כך יקשור את ישראל לטבורה של המעצמה הגדולה ויסלק מעליה סכנות.

אינטרסים משולבים של ישראל וארה"ב

מישהו הזכיר השבוע, כי היה זה יצחק רבין, בהיותו שגריר ישראל בארצות הברית שהצליח לש־[illegible]

מכורי לאמריקאים את התפיסה המדינית שקיום ישראל באיזור זה, הוא אינטרס אמריקאי מהו־ד פחות מאשר אינטרס ישראלי, כי ארצות הברית איננה רק נתנה לישראל, כי אם גם מקבלה. תפי־סה זו שנקלטה בבית הלבן, ביחוד על ידי הנשיא ניקסון, הוכיחה את עצמה במלחמת יום הכיפורים. ארצות הברית חדרה בחזרה למצרים, רק בזכות ישראל, למרות הסיוע הצבאי שהגישה לה בימי המלחמה, מילאה תפקיד מכריע באיזור, תפקיד שבו נכשלו גורמים ביטרליים, ומתוכם מקצועים שניסו את כחם ללא הצלחה.

התפיסה המדינית שקיום ישראל הוא אינטרס אמריקאי איננה מוגבלת למימשל בלבד. עובדה היא, שגם המפלגה שמחוץ למימשל, תומכת תמי־כה נלהבת בישראל ולא נהצים מצימוה עם המ־משל במקרה של סטיה, יתרה מזו, אותם חוגים אשר גרמו להנתקות ארצות הברית מווייטנאם ומכל המזרח הרחוק ומטיפים נגד מעורבות אמריקאית שם, סבורים שישראל זכאית ליחס אחר, לתמיכה כלכלית, צבאית ומדינית, לא רק מטעמים רגשיים, הלא רק בגלל ההשפעה הגדולה שיש לקיבוץ היהודי בארצות הברית, פשוט, ישראל נעשתה לנכס צבור ארצות הברית באיזור. העובדה שהיא יכולה לשלם ב"מטבע ישראלי" בעד זכות כניסתה לאיזור, היא ערך שלא יסולא בפז.

טבעי הדבר, שמתעוררת השאלה: האם אין סתירה בין האינטרס האמריקאי, כאשר זה משתמש במטבע ישראלית למטרותיו, לבין האינטרס הישר־אלי להתקיים? היכן הגבול שבו עלולים להתנ־גש האינטרסים וישראל עלולה לקפח את שוקיה בהתנגשות זו שבין שני האינטרסים?

על כך משיבים בירושלים; נכון שיש סיכונים, אולם לישראל יש מספיק אפשרויות להתגונן בשלב קריטי, הקונגרס האמריקאי משמש בלם רציני למגמות מסוכנות במימשל. הם מדגישים, שגם בי־מימשל, יש הבנה מלאה לצורך קיומה של ישראל, אלא, שהוא זקוק לבלם בשעה שהמימשל מאיץ את המהלכים שלו באיזור.

מעורבות אמריקאית ישירה

אלא, שהשבוע נתגלה, כי דווקא ההריגה של ישראל לנבכות אמריקאית בעבורי הנציר הטבעה עלולה להיות לה לרועץ בשקה שבא היא. בלינה את מלוא התפיסה.

יש להבין שבאוכלוסיה האמריקאית קיימת ר־גישות רבה, לכל מעורבות פיזית בסכסוך שמחוץ לתחומיה. אבות ואמהות נזכרים בסיוטי האימה של־הם, כאשר בניהם נאלצו להלחם הרחק מגבולות ארצות הברית. הם רוצים לברוח ממעורבות כזאת הרחק כמטחווי קשת.

אנשי הקונגרס אף הם רגישים מאד בנושא זה. עזרה, סיוע בכל הצורות ותמיכה מדינית — כן. מעורבות פיסית — לא. תיזה זו מדריכה את האמריקאים. לכן, לא היתה הפתעה, כאשר נודעה השבוע עמדתו של הסנטור ג'קסון, שאין להטיל ספק בידידותו לישראל, הוא נודע ברבים, ביחוד בפרשת "תיקון ג'קסון" שמטרתו היתה להבטיח עליה חופשית של יהודים מברית המועצות, כתנאי ראשון להענקת מעמד של "מדינה מועדפת" בחוק הסחר הבינלאומי של ארצות הברית. הסנטור ג'קסון הוא אחד האישים המשמשים בלם למימשל בכל הנוגע לישראל.

לדעתו של ג'קסון עלולה ישראל לקפח את תמיכתה המסורתית של דעת הקהל בארצות הב־רית, אם תגרום לכך, שאזרחים אמריקאים יצטרכו למלא תפקיד פעיל באזור החיץ שבין ישראל למ־צרים ולאייש את התחנות המוקדמות שתפסו במעברים, כמו באום השיטה.

אמנם, מדובר במספר קטן של אזרחים ולא בח־יילים, האזרחים האמריקאים אינם נקראים להלחם במקום ישראל. אף על פי כן, סבורים אנשים כמו ג'קסון, שישראל איננה צריכה לדרוש מעורבות כזאת מצד ארצות הברית.

לעומת זאת אומרים בירושלים, ישראל לא הסכימה שכוחות האו"ם יאיישו את התחנות המבים, האמון שלה בשליחיו ובסטיותיו של האו"ם הגיע לדרגה של אפס, היא איננה יכולה לסמוך על ארגון שבאופן תאורטי, הוא מסוגל להחליט על גירושה. היתכן שתפקיד ביהודה צנודה שהיא רואה אותן חיד־בית לבקהיהם?

כל נסיון לפשר בין הניגודים קשור בסיכונים, אבל ביהודים מוצאים מצרים את הערמונים מן האש, כמסתבר, שאחת מאבני הנגף שבגללן עוד כמכשול להסכם, היא התנגדות מצרים לנוכחות אמ־ריקאית. קשה לראות כיצד יפשר ד"ר קיסינג'ר בין שתי הדעות. הוא יצטרך למצוא נוסחה חדשה אשר תניח את דעת שני הצדדים, אולם אין כל חשש שנקודת המחלוקת זו תגרום לכשלון המשא ומתן.

אופייני הדבר, שדווקא הנושא האחרון המפריע ביותר אמצעים כדי להפריד בין ישראל לארצות הברית, לא נתפש לריכוז זה של הצבת כוחות אמ־ריקאיים, ולא רק כדי לעורר רגשי התאיבות מי־שראל בדעת הקהל ובקונגרס האמריקאי.

מסתבר, לדעת חוגים מדיניים, שסאדאת בלחץ בגן על ידי האופוזיציה במצרים. הוא חושש שמא זו תטיח נגדו האשמה כבדה: שמצד אחד גירש את הסובייטיים ממצרים, כדי להכניס את עצמאותה של מצרים, ומצד שני הוא נותן דריסת רגל לאמ־ריקאים שמוגדרים כנציגי "האימפריאליזם".

נפט וכסף

ישראל מותרת על שדות הנפט באבו־רודיס, המספקים את הממשלה מוקמים, כי על ידי כך היא נעשית תלויה בחסדי הערבים. הם מצביעים על ההתקרבות בין איראן לבין העולם הערבי, ומי יע־רב לנו, שמקרה של חרם נפט חדש, לא יפגע גם ישראל?

צריך להזכיר שכאשר הופעל החרם הערבי על אספקת נפט לעולם המערבי, לפני 30 חודש, היתה ישראל, למרבית האירוניה, המדינה היחידה שלא נפגעה מן החרם, אם היו הגבלות על השימוש בד־לק, הם נבעו בעיקר מן הכוונה למנוע קנאה ויחוד בעולם, מן הצורך להנהיג חסכון בדלק מסיבות כלכליות.

אולם, שרי ממשלה מבטלים חשש זה, הם סבו־רים כי נשק החרם של הנפט, העלה חלודה, ראשית מצרים עצמה, מרגישה את עצמה כרועה ונפגעת מן החרם לא פחות מאשר כל מדינה אירופאית. הסיוע של מדינות הנפט הכזוב, נסיכי הנפט המיל־יארדליים התעשרו מאסונה הלאומי של מצרים, מילאו כיסיהם בפטרודולרים שנוצלו מרכישת נכסים על שבות פ־פיים, אשר עלולים מתו־מצרהיים ליפול מן השלטון, ולהברח למקסיקו, לשיקגו, או ללונדון כדי להתענג שם על אותם נכסים שהם שייכים, כביכול, למדינות, או כפי שנוהגים להתבטא, לאומה הערבית.

על הפרק הכספי של אבדן בארות הנפט באבו־רודס, נקודה שהיתה רגישה מאד לישראל, נקודה שהביאה בזמנו, גם את פנחס ספיר המנוח, כשר האוצר, להתנגד להחזרת הבארות, גם כאשר היה יודע במדיניותו המתונה ובצד החזרת שטחים, אומ־רים בירושלים, כי אם אנו מעמידים זה לעומת זה את הסיוע הכספי האמריקאי המובטח לישראל, הוא עולה פי עשר ומעלה מערכו של הנפט. שיקול זה של רווח כנגד הפסד, ממלא תפקיד רציני מאד במערכת היחסים עם ארצות הברית. ולישראל אין סיבה סבירה להטיל ספק בהבטחותיה של ארצות הב־רית לשלם לישראל מחיר גבוה, הפעם במטבע אמ־ריקאית, פשוטה כמשמעה, עבור נסיגתה משדות הנפט באבורודיס. היא מאמינה שבדרך זו, היא הינה את אחד המקצים השותתים דם כלכלה הל־אומי של מצרים.

مكزامن الأمل

מטען חומר־נפץ התפוצץ בבית־כנסת בתל־כביר

3 נפצעו ✶ נעצרו בני מיעוטים בסביבה

בפיגוע לבנון: אירוע מקומי בבית כנסת...

נהרגה בתאונה

פוזרו הפגנות מוסלמים ליד מערת המכפלה

צעירים יידו אבנים לעבר חיילי צה״ל ונעצרו

התפרעות בריונים בישיבת בלז בי־ם

טוען: נאסרה הפצת מפות "הקו הירוק"

הורוביץ: השנה יעלו המחירים ב־20 אחוז

משפט 54 עובדי קצא״א מתחדש הבוקר

החליטו על צעדים נגד החרם הערבי

ישראל תדרוש

(המשך מעמוד א׳)

סנטור איגלטון אופטימי לאפשרות הסדר־ביניים

ידון בישראל במו״מ עם ירדן וסוריה

חבר הקונגרס יודיל בצאתו:

על ישראל לעמוד על הישארותה בגולן

אבן: ההסדר עם מצרים — הרע במיעוטו

דחייתי גרועה מבחינת יחסי ישראל–ארה״ב

תכנית בניה לחיבור ירושלים לאזור החוף

שר השיכון: איני מפריע לפיזור האוכלוסיה

מעברת האזבסטונים בחולון תחוסל בקרוב

הסדר עם נציגי המעברה להפסקת שביתתם

מנכ״ל "אל על" נגד טיסות השכר

הפגנזיונרים בנדה תובעים העלאה

הגיע מוכר הנשק הצ׳כי ב־1948

"טרמפיסט" שדד את נהגו...

10,000 מתנדבים מחו״ל במחוז הצפון

הפיכה צבאית בבנגלה־דש; השליט מוג׳בור רחמן — נרצח

השליט החדש, שר המסחר לשעבר, הינו פרו אמריקאני, אך מסר הצהרה בדבר תמיכה "באחים הערבים" נגד ישראל

השליט החדש: נוסיף לתמוך באחינו הערבים נגד ישראל

צדוק: אין לשרון סמכות על צה״ל

לא ידוע לו על פגיעה במשמעת של הרמטכ״ל

נעצר חשוד נוסף במעילה ב„אגד״ חיפה

הוארך מעצר מנהל מח׳ הביטוח לשעבר

הוארך מעצר בן עמי סנה

בקיצור נמרץ

אשמנו בשתיקתנו

עיר הקודש ירושלים מוחרה מתמונות התועבה שהתנוססו מעל אוטובוסי "אגד", חברות הפרסום חדלו מלזהם את העיר ומהלפין בה את רעל הנשמות.

כתוצאה מיוזמתם של מספר עסקנים שהתחילו בפעולה, ברתמו מיוזמתם עשרות תושבים מכל שדרות הציבור, שהסירו, או כיסו בצבע את פרסומיהם.

והוי הוכחה, כי פעילות ברוכה משתלמת ויש תקוה בעשיה.

והוי האשמה המורה לאדישות וקריאת הגר לעוסר משע.

אשמנו בשתיקתנו עד כה, נפשע באפס מעשה בערים אחרות. אפשר בהחלט, בפעילות לא רבה, לחסל את הכיעור הזה בעריה של ארץ הקודש.

הוריה, אשרי היגוד, אשרי מעשי השות ישראל נקראים להצטרף ליהירת "מכבי אש ההוחכי" הפועלה לביעור התועבה בארה״ק.

למענך ולמען עתיד ילדיך עשה זאת במו ידיך

ואל תגורו מפני איש

הועד להגנת קדשי ישראל

טלפון 536544 ת. ד. 6704 ירושלים

המועצה הדתית רחובות
מכרז

המועצה הדתית ברחובות מכריזה בזה על כשרות פנויה דלהלן:

1. שוחט – משגיח כשרות
2. שוחט – מנקר

המעוניינים להציע מועמדותם למשרות הנ״ל עליהם להמציא:

א. "תעודת כשרי" מהרבנות הראשית לישראל
ב. תעודות קבלה לשחיטה, ניקור
וכן תעודות מקומות עבודה קודמים.

התנאי לקבלת המשרה, מגורים במקום.

ההצעות תוגשנה להא׳ א. פרשני, מזכיר המועצה הדתית רחובות, במשרדי המועצה רח׳ גולדברג 2, בשעות העבודה, לא יאוחר מיום חמישי כ״ח אלול תשל״ה (4.9.75)

הרב ש. ירושלמי

ראש המועצה

כוס תנחומים

לידידנו הנכבד הר״ר יהושע גרוהר הי״ו ולמשפחתו הכבודה

לפטירת אביו הר״ר מאיר יהודא ז״ל

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ולא תוסיפו לדאבה עוד.

הסתדרות אגודת ישראל

סניף חיפה

הצעות שידוכים

שדכן ירושלמי במודתי ובמלונסיתי בהצלחה רבה של שנים רבות בישראל ובארצות הברית מוכן לעזור לך למצוא

שידוך מתאים כבקשתך — לכל הגילים — קשרים הדוקים עם צעירים וצעירות דתיים בישראל ובארצות הברית. סודיות מחלטת.

לטלפן כל יום בשעות 11—8 בבוקר 282908 או ת.ד. 5722 י-ם

משחטת "הוד חפר" בע״מ
מפעל שחיטה ומוצרי בשר
אזור התעשיה עמק חפר

דרושים משגיחי כשרות
למשרה מלאה
למשחטת עופות והודים
שכר טוב למועמדים מתאימים

לפנות בכתב לפי הכתובת: "הוד חפר", ד. נ. השומרון
או טלפונית 26532, 063-26973 ולבקש את עזריאל

משרד החינוך והתרבות — המחלקה להשתלמות עובדי הוראה | הסתדרות מורי אגו״י בא״י — מחלקת ההשתלמות

הננו מודיעים בזה על
פתיחת הקורס הארצי להסמכת מורים לחטיבת הביניים

השעורים הראשונים יתקיימו אי״ה ביום ב׳ י״א אלול (18.8.75) בבית ספר החינוך העצמאי "אהלי אליעזר", רח׳ המכבים 76, פרדס כץ, בני ברק.

הקורס בלמודי קדש: בשעה 6.15 אחרי הצהרים
הקורס לעברית: בשעה 4 אחרי הצהרים
הקורס למטמטיקה (כולל למוד השטות החדשות בחשבון) בשעה 4 אחרי הצהרים

המשתתפים בקורסים לעברית ולמטמטיקה חייבים להשתתף גם בקורס ללמודי קודש.

נא להביא תעודות, מכשירי כתיבה והקדמת הרמב״ם למשניות

סדר זרעים

קורס המנהלים של החנוך העצמאי—קיץ תשל״ה

למרכז החנוך העצמאי, למזכיר הכללי, הרב א. מילר, לחה״כ הרב מנחם פרוש, פטרונה של קרית הילד, לרבנים ולמרצים ולכל אלה שעזרו להצלחת הקורס
שלוחה בזה ברכת הודאה על מאמציהם בארגון הקורס ועל הצלחתו

בברכה

המנהלות **המנהלים**

משתתפי קורס המנהלים בקרית הילד בירושלים, קיץ תשל״ה

ברכת מזל טוב חמה ולבבית

לידידנו הדגול רב הפעלים

הרב **שמואל הירשפרונג** שליט״א

סגן נשיא מוסדנו

לרגל נשואי בנו המופלג מבחירי ישיבת פוניבז הק׳

הרב שלום יוסף נ״י עב״ג תחי׳

יתן ה׳ שיעלה זיווגם יפה ויזכו לבנות ביתם על אדני התורה והיראה לשם ולתפארת

מרכז חינוכי לבנות נתיב אור

חדרה

להוטקס בע״מ

רח׳ ז׳בוטינסקי 7 בני ברק — טלפון 789191

דרושות

תופרות בעלות נסיון
ונשים המעונינות ללמוד
מקצוע מעניין

תנאים טובים כולל פרמיה

תהבורה נוחה

مكتبة الأهل

לוח המודיע

בר בי רב דחד יומא מיסודו ובהשתתפות של כ"ק מרן האדמו"ר מקאליב שליט"א מייסד קרית קאליב

בית מדרש גבוה להוראה — המועצה הדתית
כולל אברכים קרית אתא — קרית אתא

תכנית הלימודים למחזור הראשון של
בר בי רב דחד יומא

שיתקיים בעזרת ה' ביום ראשון י' אלול תשל"ה בהיכל הכולל בבית הכנסת המרכזי רחוב שלום עליכם

8.30 הלכות ראש השנה ע"י הרב חיים פפר שליט"א ראש הכולל.
9.30 למוד דף היומי בצוותא ע"י אברכי הכולל שליט"א.
11.30 שעור על דף היומי בענין איסור כניסה להר הבית ומצות מורא מקדש בזמן הזה ע"י הרב צבי מרקוביץ שליט"א רבה של רמת גן.
12.30 מעניינא דיומא ע"י הרב שמואל שלזינגר שליט"א מרא דאתרא.
1.15 ארוחת צהרים ואגיגית (כשרה למהדרין) באולם חדר האוכל בביה"ס בית יעקב, בהשתתפות כ"ק אדמו"ר מקאליב שליט"א
3.54 תפילת מנחה.
4.00 למוד הלכות תקיעת שופר ע"י אברכי הכולל שליט"א
4.30 שעור בענין ארבע רשויות בשבת ע"י הרב צימבליסט שליט"א חבר בית הדין בת"א.
5.30 שעור בענין מסייע לעוברי עבירה ע"י הרב אליהו בקשי דורון שליט"א הרב הראשי לחיפה.

בסיום: עצרת התעוררות
ע"י הרב יעקב גלינסקי ראש ישיבת חדרה

שוחרי התורה מוזמנים
בברכת כתיבה וחתימה טובה
המארגנים

מקומות ההרשמה: במועצה הדתית רחוב העצמאות קרית א"א או לפי מספרי הטלפונים 701159 — 725588 — 527168.

הרבנות הראשית והמועצה הדתית
פתח תקוה
קרן פרסים "דגל ראובן" בשיתוף
המחלקה לעלית ילדים ונוער

מכריזים בזה על מתן פרסים השנתית בסך 4.000 ל"י לשנת תשל"ו ע"ש מרן הגאון ר' ראובן כץ זצ"ל הרב הראשי לפתח תקוה ומחבר ראש אבות בתי הדין וראש הישיבה הגדולה ישיבת "פתח תקוה"

פרס ראשון על סך 1.500 ל"י יתנן עבור חידוש תורני בחקרי ההלכה ושו"ת, או בחיבור הדן בבעיות אקטואליות לאור ההלכה.
פרס שני בסך 1000 ל"י שיחולק ל־2 פרסים בסך 500 ל"י כל אחד ינתן עבור עבודה בכתב בנושאים הנידונים בספרי מרן זצ"ל בהלכה ובאגדה ("דגל ראובן", "הדואי ראובן").
פרס שלישי בסך 1500 ל"י שיחולק ל־5 פרסים בסך 300 ל"י כל אחד ינתן עבור עבודה לתלמידים מצטיינים בוגרי עלית הנוער, יוצאי הישיבה "הישיבה התיכונית" ישיבת פ"ת ו"בולה ראובן".
עליהם להמציא עבודות בכתב מחדושי תורה בסוגיות שונות.
ההצעות להענקת הפרסים יש להגיש ב־5 עותקים עד ר"ח השון תשל"ו ...
לפי הכתובת: ועדת השופטים למתן פרסים "דגל ראובן" המועצה הדתית פתח תקוה ת.ד. 613.

ועדת השופטים למתן פרסים
"דגל ראובן"

נטע ליפשיץ (רב)
בן הרב מוויעליפאלע
נכד האדמו"ר מוויעליפאלע

אשר התגורר בבריגל (גליציה)
נמצא בארץ למשך שבועיים.
בני אותה עיר, או מכירים של האדמו"ר, מתבקשים לטלפן ל־02-288863 ולהשאיר הודעה היכן ומתי ניתן למוצאם

ברכת מזל טוב לבבית:
למורה גב' שטורק — להולדת הבת
למורה גב' פויערשטיין — להולדת הבת
למורה גב' מנדלסון — להולדת הבן והבת
למורה גב' קפל — להולדת הבת
למורה גב' זילברג — להולדת הבת
למורה גב' רושטיין — להולדת הבן
למורה גב' רבינוביץ — להולדת הבן
ולמנהל מר י. ק. פפנהיים — להולדת הנכדה
בית ספר בית יעקב פתח תקוה

עבודה

בירושלים

* למוסד תורני בירושלים דרושה עוזרת לאב־בית טלפון 02-263165, 02-261994 ובערב 02-286548.
* דרושות בירושלים: מפעילה ל־מכונה להנהלת חשבונות למשרה שלמה, ופקידה למחלקת הנהלת חשבונות למשרה שלמה. 02-64548.
* דרושות תופרות לקונפקציה במ־קום דתי, תנאים טובים, אפשרות לתפירה בבית 02-288358 9—1, 5—7.

מטפלות

בירושלים

* דרושה מטפלת בבית־וגן בירו־שלים מ־7 עד 1, מהן הפסגה 57.
* דרושה מטפלת לילד עם עבודות בית קלות חוץ מיום ששי 02-280583.
* דרושה עוזרת־בית — מטפלת, תנאים טובים. בסנהדריה־מורחבת, משפחת יזראלי 02-283874.
* מטפלת לטפל בתינוק בביתי טל. 02-221370.
* דרושה מטפלת ועוזרת טל. 536058.
* דרושה מטפלת בקרית שומרי־אמונים. 02-271554.
* דרושה מטפלת לתינוקת בתל־ארזה (צבחות־קלית) לפנה"צ טל. 280826 ירושלים.
* דחוף! דרושה מטפלת ל־2 ילדים בקרית מטרסדורף, לפנות טלפון 02-527146

בבני ברק

* דרושה מטפלת ל־3 פעמים בש־בוע טל. 03-794127 בב"ב.
* דרושה מטפלת, תנאים נוחים 5 ימים בשבוע ברנשטיין, רח' שרת 5 בני־ברק, רמת־אהרן.
* מטפלת מנוסה משגיחת לטפל בתינוק, בסביבת רח' ר' עקיבא—רח' ירושלים, בני־ברק טל. 786840.
* דרושה מטפלת 3 פעמים בשבוע, בבני־ברק, שדרות לגבי בדבר פר־סים להתקשר טל. 788596 בין השעות 1—10.
* דרושה עוזרת בית לפראניה לש־עות אחה"צ ומיפול בילדים, אפשרי ללמוד המקצוע יודקבין, בני־ברק, רח' חבקוק 9.
* דרושה מטפלת לתינוק בבני־ברק ל־5—4 ימים בשבוע טלפון 783879.
* דרושה מטפלת בבני־ברק לתי־נוק בן שנה עם עבודות בית קלות טל. 792932.
* מנוסית לטפל בילד בביתי באי־זור ויז'ניץ טל. 768785.

שידוכים

* ריקה דתית, מסודרת, מעוניינת בגבר עד 55 טל. 02-33370 לשדכנית.

בבני ברק

* דרושה צעירה דתי"ה לעבודה משרדית וארגונית בשעות אחה"צ בב"ב 783452 להתקשר בשעות ה־ערב.
* מנהל חשבונות מנוסה מחפש ע־בודה אחה"צ ובערב. 03-799970.
* מעונין בעבודה מהנה"ש בשעות אחה"צ — במקום העבודה או בבית 03-703505.
* דרושה מוכרת בחנות בב"ב ב־שעות אחה"צ טל. 788600.
* דרושה בב"ב בחורה לטייל עם ילדים לשעות אחה"צ טל. 788600.
* למוסד חשוב בב"ב דרוש פועל־נקיון, בתנאים טובים הנהים 781857.
* אברך מעונין ללמד אצל בעל מקצוע נגרות, אנסטלצי', חשמל 703944.
* מקבלת תלמידות לשיעורים פר־טיים, עיוני ומקצועי, מחירים נוחים, בני־ברק, האדמו"ר מויז'ניץ 15 דירה 4.
* מנהלת חשבונות מנוסה מעונ־ינת בקבלת עבודה לביתה או ב־משרה חלקית טל. 03-785913 בש־עות 8.30—1, 16—19.
* מגה"ח מנוסה מקבל ניהול ספרים לעסקים ומעבלים ת.ד. 2053 בני־ברק סודיות מובטחת.
* דרושה גננת לנהל גן פרטי ב־בני־ברק טל. 796447.
* למשרד בנדסה ההלובים, דרו־שה בחורה אחראית, לשעלית ויכוח הלוכים, משכורת גבוהה הוך ב־לימוד, טל. 03-784371.

בתל אביב

* דרושה בוגרת סמינר לעבודה זמנית במזכירות בית־ספר, לפנות לת. ד. 16540 תל־אביב עבור מספר 955.
* דרושה מדריכה לריטמיקה לפ־נות לת. ד. 16540 תל־אביב עבור מספר 954.

פתח תקוה

* בפתח תקוה מורה חרדית בוגרת שיעורים לאורגן, ובעלה בלימודי קודש 901832.
* דרוש שומר לבית־ספר לפנ־הצהרים בפתח־תקוה לפנות לת.ד. 16540 תל־אביב עבור מספר 953.

בחולון

* משפחה חרדית בחולון מחפשת בחורה טובה לטיפול בילדים, תנאים טובים 785005.

חדש! חדש!
כלה חסכי כסף
השאלת שמלות הפה
כתרים, הינומות
במחיר מציאה
טלפון 798703

תן יד לחינוך ילדי ישראל
דרושים בדחיפות 3 בחורים יר"ש
עם גישה חינוכית להדרכה בשעות הערב בישיבה במרכז הארץ
אפשר לשלב לימודים בכולל במשך כל היום.
למתאימים תנאים מצוינים
לפנות לטל. 02-283163 או לת.ד. 226 ק. מלאכי

דירות ובתים

בירושלים

למכירה

* למכירה או בשכ"ה צד התנים, בסביבה חרדית 3 חצי חדרים טל. 287377 ירושלים.
* למכירה 2 חצי חדרים עם הול בקרית־משה, רחוב שושנה 16 טל. 02-531975
* בהזדמנות! 3 בבר־אילן ק"ב עם הסקה ושמש 225,000 טל. 02-287461.
* ברמות 2, 3 עם פ"א עם ארו־נות־קיר עם הסקה, ק. ב. טלפון 533032.
* למכירה מיידית! בתל־ארזה 2
* דירות 2 וחצי — 3 חדרים עם שכ־לולים, לפנות טל. 02-531447.
* בירושלים, למכירה, 3 חדרים והול, הסקה דירתית, חצר פרטית גדולה, לדהיים. שפ"א — יום־טוב אלגזי 7, בששת 14.00—16.00 טל. 02-223216, או 02-221507.
* למכירה בית שתי דירות פנויות, אפשרי אחת, במרכז טל. 02-285375 ב־17.00.
* בירושלים למכירה דירה יפה 3 חדרים והול גדול, הסקה מרכזית, כניסה מידית טל. 03-787998.
* 3 וחצי באבן־האזל ק"א צדדים בצורים ושלילים, הזדמנות מע־ולה 260.000 02-521249.
* למכירה בהזדמנות דירה בת 3 חדרים במטרסדורף ברח' פנים מאי־רות 3 מגדלון, ק. ה. כ.ב. בערב.
* למכירה בגבעת־שאול 2 וחצי עם הול מואר, כתנים טובים טלפון 02-536568
* למכירה 4 חדרים בסנהדריה ה־מורחבת, 4 חדרים בדמ"פ בגאולה (טעונה שיפוץ) 02-386786, 8—9, 4—5.
* למכירה בהזדמנות, ולמסירה מיידית 3 חדרים כמו 4 בבקור־חולים 02-521375.
* בשיכון חב"ד בהזדמנות דירה 3 חדרים גדולים (83.5 מ"ר) כווים דרום־מזרח ק.ב. —.240.000 עם 2 ארונות־קיר 527875.
* 3 חדרים בככר־השבת, רחוב מאה־שערים 3 משפ' כהן 287922.
* למכירה דירת 3 חדרים עם הול מרפסות, ומחסן קומה גג במאה־שערים 5 02-286557 אחה"צ.
* למכירה בהזדמנות דירות 4 חדרים במרכז, כניסה מידית טל. 02-285982 ב־6—4.
* דירה לוקסוס למכירה 3 חדרים והול באזור צפניה 02-222402 מ־4—9.

בדמי מפתח

* "אהיר ההלמה! בדמ"פ 2 חדרים עם כל הנוחיות, יואל 41 02-272693.
* בדמ"פ למסירה מיידית! 2 וחצי חדרים ק"א בשכון הפועלים קטמון טל. 02-69947.
* בדמ"פ 3 חדרים והול, הסקה ביתית ק. א. רחוב מהאבי 40 טל. 389858.
* בהזדמנות בדמ"פ 2 חדרים, חצר פרטית גדולה, במטרסדורף, לפנות קיטביץ, יצחק־שאול 7 ירושלים.

להשכרה

* לקיטנים, דירת חדר גדול ומאוחד מטבח וכל הנוחיות — בסביבה גאולה בירושלים להשכיר עד לר"ה — טלפון 02-286331.
* חדר, שרותים ומטבח, אפשרי מיותם להשכיר, קטמון מכוח שקט ליד שפ"ה רב' מאיר 14 דירה 1
* להשכרה בבית־וגן מכסלו עד אייר 3 חדרים לוקסוס מרוהטים ל־מבוגרים בלבד 02-533578.
* ברחביה בשכ"ה 3 חדרים ק"א לחה"ת, לישיבה, לכולל, טלפון 02-224823.
* ברחביה בשכ"ה 3 חדרים ק"ב עם טלפון עם ארונות־קיר עם מר־פסות למשרד או מגורים 02-228606, 02-228555.
* בשכ"ה 3 וחצי חדרים בסנהדריה מורחבת ק"ה, רהוט חלקי עד אייר 02-281974.
* בשכ"ה 3 חדרים ברחוב בעזרת־תורה, רהוט חלקי, ק"ה, טלפון 02-535487.
* להשכרה, לספטמבר, במטרסדורף, דירה גדולה, טלפון, סוכה גדולה טל. 531925.
* בשכ"ה בית וגן 2 ח' ריקים ק"ג —.600 ל"י טל. 525527.
* להקפשה האגם, בשכונית, להשכ־יר דירת חדר עם ציוד טלפון 02-226758.
* בשכ"ה 3 חדרים ברחביה 500. 02-287461.

ביקוש דירות

* מעונין בדירה טובה במרפסת לסוכה בסביבות רחביה בירושלים טלפון 03-285649.
* מעונין בעברים או גג באזור דתי בירושלים המוות כסף או דירות טל. 02-285982 ב־6—4.

בבני ברק

למכירה

* למכירה 2 חצי חדרים גדולים, הול שימושי בבני־ברק ברח' עקיבא ק"ב 787520.
* דירת חדר, מטבח, גחתית ושתי מרפסות, קומת קרקע במרכז בני־ברק 781958.
* דירה יפה חזית 3 חדרים עם הול גדול, רח' מנחם 03-780196.
* בהזדמנות 2 וחצי כמו 3, 3 מר־פסות, חזית, חז"א 17 704811.
* למכירה ברח' נחמי' 3 חדרים גדולים עם פנת אוכל, 3 כיורים, 3 מרפסות, טל. 788976.
* 4 חדרים לוקסוס עם 4 מרפסות 3 כווני אויר בשלבי בניה במחיר ההזמנות טל. 790665.
* למכירה בבני־ברק ברחוב השלו־שה דירת 2 חדרים גדולים, עם מט־בח מורחב עם שכלולים טלפון 03-782875
* למכירה דירת פאר 4 חדרים עם פינת־אוכל באיזור הוילות ברמת־אהרן להתקשר בלילה 799208.
* למכירה דירת חדר קומפלט עם מחסן ברח' שפת־אמת 14 בני־ברק טל. 797829 חמד'.

להשכרה

* דירה שלושה חדרים להשכרה להעסקה במרשכת קומה א' פינת חזו"א 65 להתקשר 786549.
* להשכיר דירה חדשה 4 חדרים, ליד ויז'ניץ בבני־ברק טל. 03-791098
* שתי בנות דתיות הנאים נוחים אצל משפ' הילה חזו"א 79.
* בהזדמנות!!! להשכיר 3 חדרים עם ריהוט וכמונת כביסה טלפון 791295 בני־ברק.
* דירה להשכרה במרכז בני־ברק, בת חדר אחד עם הול מרוהטת טל. 02-527023.
* להשכרה דירה מרוהטת 2 חצי חדרים ברמת־אהרן, בני־ברק טלפון 785849, או 782107.
* להשכרה דירה 3 חדרים מרוהטת עם מיזוג־אויר טל. 783468 בבני־ברק.
* דירה להשכרה 3 חדרים ק. ג. בבני־ברק ברחוב סוקולוב טלפון 788893.

בערי הארץ

* ברחובות בסביבה דתית דירה פינתית מרווחת, 4 חדרים 2 נוחיות, כניסה מידית ובתשלומים, ניתן לר־אותה כל יום בין 4—6 אחה"צ, הפל־מ"ח 2/1 א' לטלפן 762194 בין 5—7 אחה"צ.
* למשפחות מסורתיות! בין סביון יקרי־אונו דירות בגדלים שונים במחירים ותנאי תשלום נוחים, מש־כנתא עד 48.000 ל"י, כניסה בעוד 10 חודשים, "אפריקה ישראל להש־קעות" בע"מ. 751540 50281.

הד חזק!!!
בקרב קוראינו
למודעתך
ב"לוח המודיע"

שירותים

* מתקבלות הזמנות, לחתונות, בר־מצוה, בריתו־מילה, כנסים ואירוסי־הביה, באולם החדש והמפואר "היכל הוד", מטבח כשר שופרא. רחוב אהליאב 41 טל. 02-534251.
* ביטוח חיים ב־30 ל"י לחודש! בת גיל יסביר כיצד טל. 786321.

בקור חולים

* חברת ביקור חולים ע"י אגודת ישראל תל אביב יפו
חולים הזקוקים או המצויים בבתי־חולים בביה"ח או בבית, או עזרה אחרת מתבקשים לפנות לחברת בקור חולים שע"י אגודת ישראל תל אביב יפו בכתובות דלהלן:
א. בית אגודה, רח' ברדיצ'בסקי 5, טל. 235844, 222152.
ב. ר' משה אלבר בחנות לתשמישי קדושה בחצר בית הכנסת הגדול — רחוב אלנבי 110.
ג. ר' א. ג. ביבלה, דרך שלמה 142, טלפון 33032.
וכן ניתן להשאיל כלים לחולים הז־קוקים לכך. בימים שני וחמישי ב־שבוע בין השעות 7—8 בערב. במש־רדנו רח' ברדיצ'בסקי 5 ת"א.

ביום שלישי, י"ב באלול תשל"ה (19.8.75)
תתקיים אזכרה לזכרו של
ר' אהרון הכהאוזר ז"ל
בבית העלמין בהר המנוחות בירושלים בשעה 4.00 אחה"צ
אוטובוס יצא מבית המנוח, רחוב שפרינצק 11 ת"א
בשעה 2.30
המשפחה

דירות למכירה

* 3 ח' למכירה בסנהדריה.
* 3 ח' למכירה ע"י משעביץ.
* 3 ח' למכירה בית וגן.
* 4 ח' והול למכירה ברוממה.
* 3 ח' למכירה בקרית־משה.
* בית פעמים 3 ח' בגאולה למכירה!
* 4 ח' פנטהויז למכירה בבית־וגן.
* 2 ח' עם הול ברוממה למכירה!
* 2—3 ח' בבית־וגן להשכרה שנה־שנתיים.
* 3 וחצי ח' בסנהדריה להשכרה, שנה שנתיים.

יש עוד הרבה הצעות בלבנר, שטראוס 23 10—12 02-228320 בבית 527689.

* קרית־משה 3 חדרים בהדרים קומה אמצעית 285,000. בגבעת־שאול 3 חדרים חדשים 90 מ"ר 285,000 "ההוון" 02-533597, או 02-527367
* 3 חדרים 275,000,
* 4 חדרים 350,000, רצה "ההוון" 02-533597 02-527367
* למכירה דירות מפוארות בנות 3 חדרים בסנהדריה, רח' הרב בלוי, פנת שאול־המלך, פרטים במשרדנו, מ. ליפשיץ, מלך ג'ורג' 43 02-69822.

שים לב!

שינויים
במחירי הפרסום
ב"לוח המודיע"

החל מה־1 באוגוסט 75 ישולם מחירי הפרסום ב"לוח המודיע" בימות החול — 2. ל"י לכל מלה ובערבי שבת וחג 2.50 ל"י לכל מלה.
כן יונהג מחיר מינימום בעד כל מודעה לפרסום ה"משבצת" ב־ימי החול — 30 ל"י ובערבי שבת וחג — 36 ל"י.
לקוחות ה"לוח" נוכחו ביעילותו ובתועלתו הרבה של הפרסום בו, דבר שהושג הודות לטיפול ה־טיפוח המיוחד המצריך השקעה רבה בכח עבודה, ואנו מקוים כי העלאת מחיר הפרסום ב"לוח" תתקבל בהבנה.
מינהלת "המודיע"

מכירות וקניות

בירושלים

* בהזדמנות! מכונת כביסה אמ־פיסל 800, אוטומטי, חדשה אחריות ל־10 שנים 02-271261.

תל אביב

* לקראת חג הסוכות הבעל"ט כל סוגי בדים — לסוכה — "רמתוה אור" מיאגר כיסויים למכוניות, וילונות למרפסת, רחוב אילת 40 ת"א טלפון 03-828696

תשמישי קדושה

* טליתות, תפילין, מזוזות, ספרים, ותשמישי קדושה, מחירים זולים ב־יותר להשיג אצל משה אלבר, חנות חדשה בחצר בית הכנסת הגדול בתל אביב, אלנבי 110.

ספרים

* ערך השלחן (טאיב) על א"ח ר' יו"ד (צילום) 30 לירות הכרך. יש־ראל כהן ת"ד 18 אשקלון.

בחיים התורניים

* מסיבת ההילולא של האדמו"ר "פחד יצחק" זצ"ל מבוהוש ובנו ה־אדמו"ר התקיף מפאשקאן זצ"ל, תתקיים: אי"ה ביום ראשון ... בשעה 5.30 אחה"צ בביהמ"ד בוהוש, שדרות רוטשילד 112 תל־אביב.

בבני ברק

* ב"דירה לדוגמא" בבני־ברק, רבי עקיבא 133 קומה ב' 1—9, 7—4 אחה"צ, תצוגה מתמדת של חדרי־שינה, ארונות קיר ומטבח, סלונים, חדרי־אוכל ומטות נוער, הנחות ל־בני־תורה.
* בהזדמנות טייפ־קסטה נשיונל, אחריות עם קסטות ... טל. 786321.
* לקראת החגים שי מיוחד ... יודקבין בני־ברק רח' חבקוק 4 מ־7—4 אחה"צ.
* למכירה שתי מטות־נוער פור־מאיקה, ראשי כביס, עם ארגז מצ־עים במצב מצוין וארון־בגדים פורמ־איקה 60"122"264 ויינברג, רחוב אלי־שע 22 בני־ברק.
* מבצע עגלות ילדים מאד בזול ב־חנות "פאר" בני־ברק רח' ירושלים 36.
* "הטהה", דוד שמש חשמלי 1800 ל"י ובתשלומים נוחים טלפון 794206.
* בהזדמנות למכירה במצב מצויין עגלת ספורט "פג" ומטת תינוק טל. 797466.
* למכירה ארון ספרים על עמודים עם ויטרינה עם בר, בני־ברק, דבורה הנביאה 24 דירה 4.

לוח היום

ב"ה, יום ג' פרשת כי תצא ח' אלול תשל"ה
הדף היומי: ברכות נ"ד
משנה יומית: טהרות, ח' ד"ה
הלכה יומית: ראה"ש תקפ"ה ד"א

תורנות בתי מרקחת

ירושלים
ליל שבת: אורה, המלך ג'ורג' 27
חתגב־יאן, רובע הנוצרים
שבת: בט"ע, שטראוס 10
מוצאי שבת: מצלית דפנה, מצלות דפנה בנין 129
אלאורה, רח' באב אלזהרא

תל־אביב
ליל שבת: פרנקל, המלך ג'ורג' 28
שבת: גוטמן, אחד העם 91
הרישה, דיזנגוף 217
מוצאי שבת: גוטמן, אחד העם 91
ככר המדינה, ה' באייר 48

בני ברק
רמת גן
עמית, מודיעין 130.
שבת ומוצ"ש: רשף, ז'בוטינסקי 99

חיפה
ליל שבת: עליה, בת־גלים, עליה 44
שבת ומוצ"ש: בלפור, מסדה 1

פתח־תקוה
ליל שבת: "מרכז־השרון" חובבי־ציון 40
שבת ומוצ"ש: רסל, רוטשילד 89

נתניה
ליל שבת: המגן, ויצמן 13
שבת ומוצ"ש: הנשיא, ויצמן 36

בת־ים
חולון
"בני בת־ים", הנביאים 3
שבת ומוצ"ש: אסיתא, טרומפלדור 4 חולון

באר שבע
שבת ומוצ"ש: רמבים, ...

הרצליה, רמת השרון רעננה,
כפר סבא, רמתיים
ליל שבת: ד"ר בריקנר, סוקולוב 28
שבת ומוצ"ש: כפר ריבלין, הרצליה־פתוח, רינגב 142

תורנות בתי חולים

ירושלים
היום והערב: ילדים — בקור־חולים, פנימית — שערי־צדק
נשים, כירורגיה־עיניים — הדסה
שבת ומוצ"ש: ילדים — שערי־צדק, נשים — בקור־חולים, פנימית, כירורגיה־עינים — הדסה, כירורגיה־מת וא. א. ג — הדסה.

תל אביב
היום והערב — פנימית — הדסה
כירורגית — איכילוב.

חיפה
היום — רוטשילד,
שבת ומוצ"ש: רמב"ם.

תורנות רופאים

ירושלים
משעה 8 בערב ועד שעה 7 בבוקר — תחנת מגן דוד אדום, רוממה. מרפאה עם רופא פתוחה במקום למקרים דחו־פים במשך כל שעות היממה. טל. 101.

תל אביב
ליל הה' אבן רח' אפשטיין 6.

טל. 443281; ד"ר סגל, רח' בלוך 12 טל. 247860; רופא תורן במגן־דוד־אדום טל. 101.

חיפה
תחנת מד"א חיפה. טל. 101.

עזרה

משטרה: ירושלים, תל אביב, חיפה, רמת גן, בני־ברק, חולון, פתח תקוה, הרצליה, אשדוד, אשקלון, באר שבע, נהריה, נתניה, נצרת, — 100; בני ברק — 781133; 742222; אילת — 2244; חדרה — 28444; טבריה — 20444; קרית שמונה — 40444.
מגן־דוד־אדום: ירושלים, תל אביב, חיפה — 101; אילת — 102; רמת־גן, בני ברק, גבעתיים — 781111; חולון — 843133; פתח־תקוה — 912333; נצרת — 54333; הרצליה — 981333;

המודיע
עתון יומי — ירושלים

המו"ל: בהסתדרות אגודת ישראל העולמית — ...
העורך: ...
המערכת: ...
טלפון 222258

— O —

מערכת "לוח המודיע" ... ירושלים ... 222258

— O —

סניף ת"א: אלנבי 122 ת. ד. 1989 טלפון 624482

בחיפה ... טלפון 862041

— O —

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ושמותן

— O —

סוכנויות "המודיע" בחו"ל לקבלת מנויים ומודעות
בארצות הברית:
Y.-A. ZISHINSKY
1672 - 53rd Street
Brooklyn, N. Y. 11204
Tel. 851 - 5100
851 - 5016

באנגליה:
S. HECHT
95 Fairholt Road
London N. 16 5EP
England
Tel. 01-800-6246

מבצע ללא תקדים לראש השנה!

מחיר פרסום
לדגם החדש
2295 ל"י
בלבד!
במקום 2995 ל"י
חסכון של־
700 ל"י*

כולה עשויה מתכת! מתאימה לכל ארון

במחיר ובתפירה
אין לה מתחרה!!
BROTHER
דגם 728
אולטרא אוטומטית

הוכחי בכל התכונות הבאות:

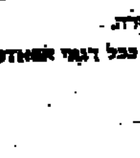

* המחיר כולל מזוודה ניידת.
* מנוע חשמלי תוצרת יפן.
* המאפשר תפירה בכל מהירות שתרצי.
* 12 אביזרים נכללים במכונה.
* ביצוע מקצועי — תופרת ממשי עד ברזנט.
* הדרכת חנם בבתי־הספר של BROTHER בכל רחבי הארץ.
* גודל סטנדרטי, מתאימה לכל ארון תפירה.
* נבדקה ע"י מכון התקנים הישראלי — בכל דגמי BROTHER המיובאים מחו"ל.

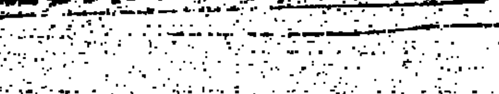

אחריות 5 שנים

[illegible] الأصل

הד היום

הסכם בלב כבד

כ—ה אין טעם להסתיר, אין איש בישראל המקבל את הסכם הביניים עם מצרים בהרגשה של צהלה כלל, זו נעימת גם כן חגיגית. גם אלה המחייבים את ההסכם הזה אינם מעטים, מתייחסים אליו באל נפוץ הספק, נפוץ מרק היטב הבאים יוכיחו אם היתה זו אופטימיות מוצדקת להאמין בכוונה של מצרים, שרצונה לצעוד דרך הגישה אל השלום, שאי אפשר להשיגו מבלי להגיע הבנה הדדית ובויתור לפשרים.

הגישה ההסכמית בישראל, צופה בחרדה לקראת העתיד. לישראל יש סיבות רציניות להתייחס בחשדנות כלפי מצרים. מדה הקרבן שהיא נתבעת להקריב למען השלום, מוגבלה למדי. דצומתה בתביעת ישראל להקריב קרבנות הרבה יותר גדולים, הם יראו עוד יותר גדולים, אם העתיד לא יצדיק אותם. במקרה כזה עלולים להיות מכריעים לגבי בטחונה וקיומה של ישראל.

אלא שאל לנו להיות כאיבים יותר מדי. לישראל לא נותרה הרבה אפשרות בירת המדינית. הלחץ של הממשל האמריקאי להביא את ישראל ומצרים לכלל הסכם, היא כה חזק עד שמנהיגות ההסכמה הישראלית היא הלוא כדי להכנע לו, גם אם יש לנו נימוקים רציניים להתנגד לו. העובדה שהסכם דרך קיסינג'ר הוא המוסכן את עצמו לאויר, להיות שמכמכם העקרית אין עוד בכים של השטחים אותו להסכם, — בקיר רישום בירושלים מגע אכזבה, כיח השג רק בכים של שבכים אותו להסכם. מכלים את כיפוי הלחץ האמריקאי המופעל על ישראל, כך שיש להתייחס אל הסכם כאל עובדה קיימת לפחות מן המדיניות הישראלית. ואנו לפניים גם במהדעת הממשלה על ביצים הדין, אף שהיא מפרה יותר כשהיא מגלה.

שלוש הנקודות שנותרו עוד לבירור, אכן שוליות כלל, יש להן מדה גדולה של חשיבות עקרונית. ישראל ויתרה הרבה בשאלת קו הנסיגה, אולם אין להניח שמזכיר המדינה האמריקאי יגלה אותה רגישות כפי שאנו נוהגים לגלות לכמה מאות מטרים בשיפולים המזרחיים של המעברים ולא יהיה מוכן לראות בכך גורם שעליו יתפוצץ ההסכם. גם יתר שתי הנקודות השנויות עדיין במחלוקת, כמו שאלת קידום הכוחות המצריים ואיתור תחנות ההתרעה, אינם מן הדברים המרתיעים את מר קיסינג'ר מלחתור להסכם. בדרך אל ההסכמה עבר כבר מכשולים קשים יותר. יתכן שהוא משוכנע יותר שנקודות אלה אכן צריכות למנוע את ההסכם. אולם אין להצליח עין מן החוב הכבד, שתקוות אלה של ד"ר קיסינג'ר אכן תרדנה יותר מן התקוות שתלה בהרבה מן ההסכמים הפוליטיים שלו במזרח הרחוק שלא החזיקו מעמד זמן רב.

העובדה שהממשלה שהיה אומר פצות, שהתנאים עדיין אינם בשלים למסע דילוגים חדש של מזכיר המדינה, הרי מודאגים מן החשש שמסע דילוגים יהיה שלב חדש בלחצים ובעקבה המאמץ של מסע דילוגים האמר ישראל הרבה מכח העמידה שלה, ולא מפני החשש שלא יצליח איתה כגורם המפריע להשגת הסכם. אין להניח שגם הרוב בממשלה שנתן את ידו, עושה זאת בלב שלם.

נקודה אחרת חשובה מאד, אף היא טרם מצאה את פתרונה. אולם קשה להאמין כי נקודה זו תהווה גורם מעכב. ישראל איננה יכולה ליצור את הרושם השלילי, שהסכמתה להסדר ביניים עם מצרים, תלויה או קשורה קשר ישיר עם היקף הסיוע הכלכלי והצבאי שתקבל מידי ארצות הברית. סיוע זה תלוי בכמה תנאים פוליטיים פנימיים בארצות הברית ואין להניח שמזכיר המדינה יוכל לתת התחייבויות בלתי חוזרות בענין הקשור בהסכמתו של הקונגרס האמריקאי. היקף הסיוע הנדרש על ידי ישראל והציתוי אינם מאפשרים קבלת ההחלטות שיתקבלו לפני ההסכם, ולא רק מפני שהקונגרס עומד לצאת לפגרת הקייץ שלו. שאלת האיוש על תחנות ההתרעה על ידי צוות אמריקאי, אף היא מסובכת מאד מכאפשר יהיה לפתור אותה על רגל אחת תוך מסע דילוגים מואץ באיזור.

החשש, שנקודות אלו וישארו תלויות בחלל, יש בו רק להכביד על הלב, כאשר ישראל נדחפת אל ההסכם שהוא טומן סכנות שהן נראות יותר מאשר הסיכויים. אולם, שיש הרגשה שלא נותר עוד זמן רב למיקוחים והכל מתבטל על אם נדולה לקראת הסכם, אשר רק העתיד יוכל להוכיח, אם הוא אכן פריצת דרך לשלום, או הלולה שלב לקראת מלחמה חדשה שבה יהיו למצרים תנאים טובים יותר לפתוח בשלב הפתיחה.

עתון שמאלני בביירות:

בריה"מ נגד הסכם ביניים ובעד ז'נבה

ביירות — העתון השמאלני "אל-מוהרר" בביירות כותב, כי בריה"מ מתנגדת למאמצים האמריקאיים להשגת הסדר ביניים בין ישראל למצרים ומעדיפה לעשות זאת בחידוש ועידת ז'נבה.

העתון מבסס בענין זה את דברי בוריס פונומארייב, חבר מועמד של הועד המרכזי של המפלגה הקומוניסטית בבריה"מ, כאומר: בריה"מ מסרבת להסכים להסדר ביניים כמו שארה"ב מציעה כיום. בריה"מ מאמינה שקיים הכרח לכנס את ועידת ז'נבה על מנת לדון בבעיה בכללותה ולהפסיק את התמרונים ואת ההחיות.

עוד מצטט העתון מפי פונומארייב, כי "כל הסכם שלא יביא בחשבון את הזכויות בעתיד של הפלשתינאים לא יצליח".

בקשר ליחסים בין בריה"מ למצרים אמר פונומארייב, לפי "אל-מוהרר", כי מוסקבה עדיין מספקת למצרים נשק חביב הפתעה על מה שהוא קרא "מערכה של הצלכת חשדות על עמדתה של בריה"מ".

פונומארייב אמר, כי בריה"מ איננה מוכנה לבטל את החובות הגדולים של מצרים לבריה"מ כמכשיר לחץ על מצרים, נוכח הקשיים הכלכליים שמצרים נתונה בהם. בריה"מ איננה תובעת לשלם תשלום מיידי של חובות אלה (שהם בהיקף של כמה מיליארדי דולרים) והיא מוכנה לשינוי מועדי הפרעונות.

עם זאת ציין פונומארייב כי מצרים קונה נשק בכסף מזומן במערב.

"אל-מוהרר" מוסר כי משלחת אש"ף תבקר במוסקבה בקרוב כדי לתאם את המדיניות, בקשר להתפתחויות במזרח התיכון.

עוד סניף קומוניסטי הוצת בפורטוגל

למרות הבטחת השליטים לבלום את האלימות

ליסבון — משרדיה של מפלגה פורטוגלית קומוניסטית נוספת הועלו באש שבית פעילות לאחר שמנהיגי פורטוגל הבטיחו לנקוט פעולות כדי לרסן את גל האלימות האנטי קומוניסטית.

קבוצה של אנשים השליכה שתי פצצות נפץ למשרדיה של התנועה של השמאל הסוציאליסטי, בעיירה הצפונית בילה נובה דה גאיה, הבנין נהרס בחלקו בטרם הצליחו הבאים לכבות את הדליקה.

השליטה השלטת של פורטוגל הודיעה, כי מעתה יהיה תיאום הדוק יותר בין כוחות המשטרה והצבא בצעדים לבלימת האלימות.

ראש הממשלה הפרו-קומוניסטי, הגנרל גונסלבש, ניהל שיחות עם שרים צבאיים מממשלתו השמאלנית הקיצונית. בשעשים, כי הם דנו בה אתגר שנוצר כלפי הממשלה ע"י תפשטת הקצינים המתונים, הטוענים, כי רבית יחידות הצבא תומכות בהם.

המפלגה הסוציאליסטית שזכתה ברוב הקולות בבחירות שנערכו באפריל התומכת בקצינים המתונים, פירסמה הודעה בה היא קוראת לפורטוגלים להתעלם משביתה כללית של ההציה השמת שתוכננה ליום ג'.

שביתה זו תוכננה ע"י הקונפדרציה של האיגודים המקצועיים שבשליטת הקומוניסטים, במחאה על האלימות האנטי קומוניסטית, שגרמה עד כה למותם של 5 אנשים לפחות, לפציעתם של עשרות ולהריסתם של יותר מ-30 סניפים קומוניסטיים בצפון המדינה.

בעקבות ההחלטה השלישית השלטת לפעול לריסון האלימות, מסרה המשטרה, כי נתקפו צעדים כנגד האפשרות של מהומות בשתי עיירות בצפון ובישוב חקלאי גדול במרכז.

בשידור רדיו לאומה, קראו מספר מנהיגים של האיגודים המקצועיים שבשליטת הקומוניסטים לממשלה, לספק להם רובים כדי שיוכלו להגן על עצמם מפני התקפות.

המשטרה מסרה, כי היא חוששת מפני אלימות בלילה ריאל ובמרקו דה-קאנאבזס, מזרחית לעיר פורטו שבצפון. כן מסרה כי באלקובאסה, צפונית לליסבון יש חשש להתלקחות נוספת נגד הקומוניסטים.

בינתים המשיכה הכת הצבאית המשולטת בסגנים קיצוניים, בנסיון למנוע את נפילת הממשלה.

ביומיים האחרונים מסר העתון רב התפוצה "אקספרסו", על שמועות בדבר אפשרות של הפיכה מדינית, ומסירות צבאיים מסרו כי המתיחות בכוחות המזויינים הגיעה לשלב קריטי.

דאגה בקרב בנות בריתה של מצרים נוכח הסיכוי להסדר חדש

מנהיגי הפלשתינאים מתכנסים בדמשק ✶ ביקורת נגד מצרים וההסדר בסוריה ובלבנון ✶ מצרים משיבה בהתקפת נגד לעומת אלו "הקוראים למלחמה במלים בלבד"

ביירות — בנות בריתה העיקריות של מצרים מדאגות נוכח הסיכוי, שהלוצי קהיר יחבטו קפה נוספת על הסכם ביניים מדבר נוסף נסיגת ישראל מסיני, ללא כל צעד הכנה בשאר החזיתות.

באופן כללי ניתן לומר, כי סוריה גילתה תגובה שוטה עכבנית מאשר אשתקד, בעת שנחתם הסכם הביניים הראשון בראשית 1974. אולם עצם המדפסר גם המורים לקהילה-ביהודי הביקורת על ההסכם הצפוי.

עם הלחץ האמריקני דרך הגורי קיסינג'ר, ציפה לשוב לבירה להשלים להסדר דילוגים נוסף, בזמן שהנציגות המחבלים הפלשתינאיים עוסקת בתפר מבחן המיר, בנוגע לשאלה, כיצד ציה לפצל, כדי להחזיר לעצמה את אדמתה.

מנהיגי הפלשתינאים מתכנסים עתה בדמשק כדי לדון בהשלכותיו של הסכם הביניים הצפוי הנוכות לפתור את הבדלי הגישה בין הארגון לשיר הרוד סלוחנן. "חזית הסירוב" באר גדת, בהוכה, כידוע, את כל אלה מבין ארגוני המחבלים המתנגדים לכל הסדר עם ישראל בדרך של מו"מ. בניגוד לעמדתו של "חזית הסירוב" הקפיד מנהיג המחבלים יאסר ערפאת, להשאיר פתח פתוח גם לאפשרות של הסדר באמצעות מו"מ.

ההסכם הצפוי בין מצרים לבין ישראל אינו אומר דבר על הבעיה הפלשתינאית, ואף על פי כן יש בו כדי להדגיש ביתר שאת את חילוקי הדעות בין הפלגים השונים של תנועת המחבלים. גם יאסר ערפאת וגם מנהיג ארגון המחבלים הפרו סורי, "אל צעיקא", זוהיר מוחסין, הוסיפו את קולותיהם לאלה המותחים ביקורת על כיתופם של האמריקנים בהשכנת שלום במזרח התיכון.

ערפאת אף הזהיר בשדר לצליר המחבלים, כי הפלשתינאים יזהו הסדר אמריקני על הסיכסוך.

זוהיר מוחסין אמר באותו ענין, כי ההסכם המוצע הוא בחינת ההתפתחות המסוכנת ביותר לענין הערבי במאבקו נגד הציונות, מאז מלחמת ששת הימים, מאחר שמוחסין הוא חבר במנהיגות הפאן-ערבית של מפלגת הבעת השלטת בסוריה, יש להניח, כי הצהרותיו משקפות גם את דעתה של דמשק.

אי אפשר לדעת באיזו מידה נועדו ההצהרות הביקורתיות נגד מצרים לשמש כאמצעי לחץ עליה ועל ארצות הברית וישראל, לקשור כל הסכם במאמצים דומים בשאר החזיתות.

אולם משקיפים בבירות מאמינים בודאות, כי בהתבטאויות הללו יש מידה ניכרת של דאגה כנה, נוכח הסכנה שההסכם המצרי-ישראלי החדש עלול לפגוע באינטרסים של בנות בריתה הערבית של קהיר, בארית זו עמד חוסיין מלך ירדן להגיע אתמול לדמשק לשיחות עם הנשיא חאפז אל אסד. אין להניח, כי שני המנהיגים יוכלו לחבל כלשהו בהסכם הביניים בסיני בדרכי הנוכחים עליו.

ביקורו של המלך חוסיין בדמשק יתן גם הזדמנות לדון בהאיום הצפוי לה, המצויה לאורך אגפה המזרחי של ישראל, אולי גם בשיתוף עם הפלשתינאים.

"אחבאר אל יום" תוקף את מתנגדי הסדר-הביניים עם ישראל

קאהיר — השבועון המצרי "אחבאר אל יום" יצא בהתקפה חריפה על מתנגדי המדיניות המצרית של התירה להסדר, המתבטאת בימים אלה במאמצים להשיג הסכם ביניים שני בסיני.

"אלה הרוצים במלחמה" — כותב השבועון המצרי, "יבואו-נא וילחמו בחזית סיני, אך יזכרו-נא להביא עמהם את אנשיהם ואת נשקם. מצרים מוכנה ומזומנה לקבל אותם בברכה. שדה הקרב איננו נמצא בבתי-הקפה של בירות ושל טריפולי שבלוב, אלא במדבריות סיני".

השבועון טוען להלן, כי מצרים לא עשתה כל ויתור כנגד הגישה הישראלית. "מצרים לא תשים קץ למצב המלחמה עם ישראל ולא תחתום עמה על חוזה שלום אלא לאחר שיפנו כל השטחים הכבושים ולאחר שתוקם מדינה פלשתינאית על אדמה פלשתין" — כותב השבועון. "מה עוד רוצים הגאונים והפילוסופים הללו? מה הם הפתרונות האחרים שהם מתארים לעצמם?"

העתון מוסיף ואומר, כי מצרים מרבה להילחם לבדה, למות לבדה ולהידלדל לבד, כפי שאכן עשתה במשך 27 שנים האחרונות, אולם היא זכאית לדרוש שאלה המותחים עליה ביקורת יתנו לה לפתוח את הנשק הדרוש ללחימה או את הכסף לרכישת הנשק ההוא.

לאחר הדברים האלה, המופנים בעיקר אל הפלשתינאים הלובים, מפנה העתון את דבריו גם אל ברית המועצות וכותב: "האם רוצה ברית המועצות כי נחדש את המלחמה? אם אמנם כן הדבר, מדוע הפסיקה לנו את אספקת הנשק במשך כל הזמן הזה? מדוע אין היא משלימה את הציוד שאבד לנו במלחמת 1973? חלף הזמן שבו אפשר לקרוא למלחמה במלים בלבד. מי שרוצה להילחם ברוך בואו לסיני — אבל כי יבוא נא עם נשקו ואנשיו".

זוהיר מוחסין תוקף בחריפות את הסכם הביניים הצפוי

ביירות. — זוהיר מוחסין, ראש האגף הצבאי של אש"ף, ואבו מייזר, ממנהיגי "אל פתח", מתחו ביקורת חריפה על הדיפלומטיה בדבר הסכם-ביניים צפוי בסיני.

מוחסין אמר בהודעה שפירסמו בצור לבנון "הסכם אבו יאאד זה הנחקים נתה כפי הנראה לשלב של ביר ביז, יהר סכנה הגדולה ביותר לענין הלאומני, הגדולה ביותר מאז מלחמת 1967".

מוחסין, שהוא גם מנהיג ארגון המחבלים "אל צעיקה" הנתמך ע"י סוריה, הוסיף כי ההסכם הזה "יקפיא את הסכסוך להרבה במוסכמה, בלי כל ביתנה שהור בסוגיה ישראלית נוסף על ביתנים ערביים אחרים".

עמדה מסויגת בעתוני לבנון

ביירות, — עתוני לבנון גילו עמדה מסויגת כלפי הסדר ביניים ישראלי מצרי דרך סיני, בנביאם להמשיך את ההובשים הוגיים לצומת השלילים שבהסכם זה.

העתון השמאלני "אל שעב" כתב, כי "לנוכח האוירה הצבורה הקימת עתה, כמעט אי אפשר לנקוט עמדה." העתון דוחה את הדיבורים על יבו גרוהי שהושגו ע"י ארגבי הקבלה הד קיצוניים נגד עמדתו על הנשיא סאדאת.

העתון "אי'סאפיר" הפרו-לובי כתב, "אילו הצעה הערבית הכוללת היתה מצליחה יותר והוקפה ויתר, לא הוצבו מצרים בעליה להמצע מספר כה גדול של ויתורים לישראל".

"אנחנו עצרנו לאבד את מצרים כולה בלי לזכות אפילו בקצה של סיני," כותב העתון. "הפסדנו את המהפיכה במצרים על כל השיגיה הגאגרריים, תמורת 10 ק"מ בסיני. עכשיו אנחנו מפסידים את כל מה שנותר מן הירוח הערבית של מצרים תמורת 10 ק"מ נוספים".

עתון פרו לובי אחר, "אל כיפאח אל ערבי", כותב כי "ההסכם הנגנגדי לא יועיל לנשיא סאדאת, מפני שבעצם, הנוהג לישראל ערבית לקיומה זקוק בעצמו לערבה יותר מאשר כל משטר אחר בעולם".

העתון הפרו-סורי "אישאקי" כותב כי ההסדרים החלקיים עלולים לפורר את האחדות ולהתקע טריז בין מדינות ערב לתנועת ההתנגדות הפלשתינאית.

הקונגרס יצטרך לאשר השתתפות טכנאים אמריקנים

דובר הסטייט-דפרטמנט: עד לאישור לא יכנס ההסכם כולו לתיקף ✶ סנטור ספרקמן בעד השתתפות הכנאים אמריקאניים

ואשינגטון — הקונגרס האמריקאי יצטרך לאשר את השתתפותם של טכנאים אזרחיים אמריקאיים בביצוע הסכם הביניים בין ישראל ומצרים, ועד אז לא יכנס ההסכם כולו לתוקף — נמסר בחוגי הסטייט-דיפרטמנט.

דובר הסטייט-דיפרטמנט, רוברט פאנסט, אמר כי מכיוון שהמשטר של הבית הלבן והסטייט דיפרטמנט עם מנהיגי הקונגרס, היא לעמוד את הדיונים לפני שתתקבל ההחלטה. בהתיעצויות בכיווני יו"ר ועדת החוץ של הסנאט, סנטור גון ספארקמן, הד דיבור צינד להדיר את מהשבו ב"ב בספטמבר.

יו"ר ועדת החוץ של הסנאט האמריקני, סנטור ג'ון ספארקמן, אמר, כי הוא תומך בהצבת ארה"ב לשלוח טכנאים אמריקניים לאיוש מתקני התראה, אשר יעקבו אחרי הגשמתו של הסכם הביניים המצרי-ישראלי החדש. עם זאת סירב לנחש, כיצד יגיבו על כך שאר חברי הועדה או מליאת הקונגרס.

"אני אישית תומך בכך", אמר הסנאטור בראיון שנערך עמו, "אך אינני יכול לדבר בשם הועדה. יתכנו כמה אי הבנות בענין הזה. המדובר בבסיסי-התראה אשר יופעלו במקרה של השגת הסכם לשלום קבע בין מצרים לבין ישראל".

קודם לכן צפו מקורות בקונגרס האמריקני, כי ההצעה עלולה לעורר התנגדות משום שהיא עלולה לגרום למעורבות מחודשת של ארה"ב בסכסוך שמזכיר לגבולותיה.

עם זאת צוין, כי הרבה מאד תלוי בשאלה — באיזו מידה תהיה נוכחות הטכנאים האמריקניים בבחינת גורם מכריע להשגת הסכם הביניים החדש.

המקורות ציינו, כי מימשל פורד רק התחיל לדון עם הקונגרס בתכנית זו וחילופי הדברים בענין זה עדים בשלביהם ההתחלתיים ביותר. לפי שעה טרם נשלחה על כך הודעה רשמית — לא ליבת החוץ וגם לא לקונגרס.

ספארקמן אמר, כי רק ארה"ב יכולה לספק את הטכנאים המאומנים היטב אשר יוכלו לפקח על כצרך האת-את הדרוש.

מקור של הקונגרס אמר, כי לפי הערכתו יידרשו כ-250 טכנאים אמריקנים או אף למטה מזה.

רבין: הפער בין העמדות כמעט נסגר

רגה — נקודות ההשקפה של ישראל-מצרים ביחס להסכם ביניים בהר האר סיני התקרבו במידה כזו שהפער בין העמדות כמעט נסגר, אם כי לא בכל הנושאים" — אמר ראש הממשלה יצחק רבין בראיון שהעניק לרדיו האוסטרי.

ראש הממשלה הוסיף "אני מקווה שההסכם יושג, אבל עדיין איננו במצב שאוכל לומר זאת בהחלטיות".

לדברי רבין דרוש מאמץ נוסף "כדי לוודא שקיימת הבנה בכל נקודה, ביחוד כאשר מדובר בנושא מפתח" — הוא לא פירט.

מר רבין אמר עוד, כי הסכם דומה עם סוריה איננו אפשרי בגלל השוני בתנאים הגיאוגרפיים המדיניים.

סאדאת על האינטרסים המצריים

קהיר — הנשיא סאדאת אמר, כי האיסטרטגיה שלו בסכסוך המזרח התיכון מוכתבת ע"י האינטרס העליון של מצרים, אשר לדבריו הוא האינטרס של האומה הערבית.

סאדאת אמר את דבריו בנאום לשבטים מקומיים, במהלך ביקור בנווה המדבר סיווה במדבר המערבי של מצרים.

הוא אמר "אין ספק כי האינטרס המצרי הוא האינטרס של האומה הערבית. כל הכוונה להפריד בין האינטרס של מצרים לבין האינטרס של האומה הערבית, אינו אלא עקרון.

"אם האינטרס העליון הוא שלום, הרי נעשה שלום, ואם האינטרס העליון הוא לנהל מלחמה, ננהל מלחמה, ואם האינטרס העליון הוא לשאת ולתת, נישא וניתן" — אמר סאדאת.

נשיא מצרים הוסיף כי למרות שמצרים פתוחה בתוכנית שיקום שאפתנית, "נכבאים כוחותינו המזוינים בכוננות מלאה והם מוכנים ומזומנים להשלים את משימתם, כלומר שחרור האדמות הכבושות.

"אם לא ניתן לכבוש את האויב בדרכי שלום, כי אז אין לנו ברירה אלא לשחרר את כל ארצנו בדרך של מלחמה" — אמר סאדאת.

להט בודק חריגות הבניה ב"דיזינגוף סנטר"

ראש עיריית תל אביב יפו מר שלמה להט בלוויית מיס מהנדסי העיר איננו שאול מן, ביקר השבוע ב"דיזינגוף סנטר", כדי לבדוק מקרוב מצות חריגי הבניה של הגיון תת קרקעי בניגוד לרשיון.

מר ש. להט ומלוויו נתקבלו באתר הבניה על ידי מר א. פילץ ובנו א. פילץ ומהנדסי הבניה של האתר. הוא נוכח לדעת שלא מבצעים עתה עבודות בניה של מרתף תת קרקעי שלישי במקום, שלגביו הגיש אמנם מר פילץ בקשת רשיון אך הבקשה טרם נידונה בועדת בנין ערים.

מר פילץ הודיע לראש העיריה שלא יבוצעו באתר עבודות בנייה של המרתף השלישי — ולא יעסקו בחפירות הקשורות בכך בטרם יאושר הדבר על ידי המוסדות המוסמכים.

מצרים פרעה חובות בסך 1.2 מיליארד דולר

קהיר — מצרים פרעה ב-4 החודשים האחרונים לנושים שונים חובות בסך מיליארד ו-184 מיליון דולר — מסר העתון הקהירי "אל אהרם", פרעון החובות נאמצעי הדוח להלוואות ארוכות מזה שניתנו למצרים ע"י ארצות ערביות.

בנאומו את שר האוצר המצרי, אחמד אבו איסמעיל, הדגיש העתון כי פרעון החובות נעשה בצורה כזו שמצרים תוכל בעת ובעונה אחת לשמור על רזרבות מספיקות לביצוע פרעון חובות בעתיד, כדי לשמור על יחסים טובים עם הנושים.

העתון מזכיר בהקשר זה, כי עדיין מתנהלות שיחות בין מצרים לבריה"מ בדבר פרעון חובות. ממשלת מצרים מעוניינת בארכה של 10 שנים, והפרדה בין חובות אזרחיים לבין חובות צבאיים, כן מבקשת מצרים לשלם במוצרים חלק מן ההלוואות שניתנו במטבע חוץ.

הסך הכל של החובות המצריים מעולם לא פורסם, אולם מקורות זרים מעריכים אותם ב-15 ביליארד דולר, כמחציתם לבריה"מ.

מכתבים למערכת

הערה בטחונית של אזרח

בכבר מחנה יהודה בירושלים הציבה העיריה שני עציצים צבעים עם פרחים, כשראיתים לראשונה התלבטתי זמן רב, האם אלו עציצים של העיריה או סתם פצצה ממולכדת. ולא היה לי העוז להפנות את תשומת לבם של האחרים לכך.

אבל לדעתי זה מכשול בטחוני חמור, כי כי צריך לנו שבהם בהיר אחד לא יקרידו שני מחבלים עציץ צבע כזה עם כמות גדולה חומר נפץ למשל, באיזה פינה כאנת בירושלים, ובשעות שיהיו המטיילים המרבים בענף הזה ע"י העיריה הם מבורה ירושלים.

א. שפירא
ירושלים

— ✶ —

כל הורה מחנך!

ברצוני להגיב על פסקא שנכתבה בכתבה "גבול בין חינוך ותביעות בהפרעות":

"...לא כל אמא מאמינה שהיא יכולה להיות הפרה יכר, אבל כל הורה חושב שהוא מחנך".

אני חושבת שבאמת כל הורה נולד בל בשכלו שבעצמו הוא מחנך, אחרת לא היה אומר החכם מכל אדם: "שמע בני מוסר אביך ואל תיטש תורת אמך".

אפשר במקום להגיד שלא כל הורה הוא מורה, אבל ודאי שכל הורה הוא מחנך המחנך הטבעי הטוב ביותר עבור הילד.

ר. נץ ירושלים

— ✶ —

פעולה ציבורית לבנין דירות להשכרה

לפני זמן רב פורסמו מאמרים מכתבים רבים בעתונכם, אודות יוקר הדירות ומצב הדיור בכלל. משום-מה ירד הנושא מעל דפי עתונכם אעפ"י שהמצוקה לא פחתה אלא אף גדלה.

עובדה היא שמחיר דירה נע כעת בין מאה חמשים למאתיים וחמשים אלף לירות בהתאם לאזור ואילו דירות להשכרה אין בהיקף כזה להוות אלטרנטיבה סבירה לדיור קבוע עבור זוגות חדשים.

נכון אמנם כי אפשרויות ההלוואות גדלו אבל עם זאת מהווה בעיית הדיור עול כבד מאד על ההורים הרוצים להתן בניהם ועוד יותר על משפחות ברוכות ילדים.

מדיניות הממשלה בשטח הדיור גרמה למצב האבסורדי בו מוכיחים האזרחים להיות בעלי בתים גם אם אין רצונם בכך.

נכון כי פתרון הבעיה טמון בבניה להשכרה. באשר לטענה כי בבניה להשכרה יהיו מחיר דירה בשכירות גבוה, בערך אלף לירות לחודש, דבר שאין רבים יכולים לעמוד בו, יש לומר כמה תשובות. ראשית, מתוך התקציבים העצומים המושקעים על ידי הממשלה בבניה, אפשר להקצות חלק למתן סובסידיה לשכר דירה, שנית, האם לא יותר קל המאמץ של תשלום שכר דירה גבוה מאשר המאמץ הבלתי אפשרי לפעמים לגייס כספים לקניית דירה ושעבוד להלוואות ותשלום משכנתא עם רבית לשנים מרובות?

מצב הדיור ותוצאותיו הוא בבחינת גזירה קשה ואם הציבור הרחב יצא להפגין בדרישה לממשלה לגשת לבניה להשכרה, דבר שיתן מכה לעוסקים בספקולציה בקרקעות ובבניה, יתקבל הדבר באהדה ובהבנה על ידי חלקי האוכלוסיה האחרים שאינם מודהים אתנו במאבקים האחרים ואז יש סיכוי כי המצב ישתנה.

במקום שכל אחד יאנח וישלים עם המצב שהגיע כבר לשיא, יתלכדו כולם להבנה ולדרישה לשינוי המצב ובע"ה נצליח.

מ. אבישב ירושלים

— ✶ —

כרטיסיות נוער דינם ככרטיסי מבוגרים

פניתי לחברת "אגד"-ירושלים בתלונה נגד נהג שסירב להסיע ילד למטה מגיל 5 שנלווה לנער עם כרטיסית נוער.

התשובה: "אגד" היא: הנוהל קובע כי רשאי בעל כרטיסית נוער להסיע ילד עד גיל 5 ללא תשלום נוסף.

ב. קלונר
ירושלים

מיום ליום

בדיקה יסודית

מאמר הפיתוחים הנעצים בישראל פורסם באחרונה מאמר, על רקע הגידול המדהים במספרי "הירידה" מן הארץ, המאמר, תחת הכותרת "ללמה דוקא כאן?" פותח עמוקים כמה לא טוב ליהודי לחיות בתחילה, מה רבה שם האמריקאיות ועד מה הפער שיכר הוא היהודי המבוגר את חיו ואת קהילה שם.

המאמר לא יכול היה אלא להסביר את השלילה של "שם", היהך אגב גם זה בלי שכנוע מבעיק; אך כשבא להבהיר את החיוב של "כאן" — היה היזור, קלוש ורופף. ארץ ישראל והירידה מן הארץ, המאמר הביאו המבצבץ שלה, שוב אין בה כוח משימה. יש נוסחה אחת והיינו של ישוב ארץ ישראל, הדמינו להיות בה חיי יהדות שלמים. ובמשיכל טעם זה, ודק באים לכאן לחיות חיי כל הגויים — היא מאבדת-את קסמה ויהודים קמים ועוזבים. קוראיו של אותו עיתון, שהגיבו על המאמר, כמעט כולם התאחדו בשלילת כתיבתו של הכותב, ואף אלו מביניהם שאינם יודעים להודות שגורמי הירידה הם רוחניים בעיקרם, אמנם מצד השלילה — אף הם, מבין העיתון של כתיבתם — בולטת האכזבה, בולט החסרון מן הבלבול הרוחני ותוסר הסיפוק מן החיים ללא רציון מרכזי וללא תוכן מאחד ומחייב.

כפי שכותב אחד הקוראים: "כותב שורות אלה היה מתכן בכל ליבו לשלם את המיסים הגבוהים בעולם. לחיות בין פיוות לפיות לראות מוסדות וגשחיתות, אף להקדיש כל שנה תשעים יום מהוו למילואים — אילו רק גראותה בכל אלה תכלית כלשהיא אילו היה יסוד כלשהו לראות בציונות פתרון או אידיאל. אך לא כך הם פני הדברים: התנועה, שאמורה היתה להעניק מקלט ליהודים נרדפים, ייסדה מדינה, שבה יהודים סובלים יותר רבים יותר מאשר בכל מקום אחר בעולם" ("מעריב", ח' אלול תשל"ה).

ראשי המדינה חיים מבעיה לבעיה ודוחקים שאלות מעיקות ללא בירור יסודי, אלא שאין הם יכולים להעלים או לעקור מחשבות המתרוצצות בלבם של רבים במדינה התוהים ביום על הנקודות שלפיהם הפור את רוב הציבור במשך עשרות בשנים. לא המו"מ-ביניים עם הערבים היא בעיית-היסוד של מדינת ישראל, אלא איזה שהוא "שלום פנימי", אשר יאחד בין פלגים מסביב למסורת יסוד של קיום עם ישראל. בעקרון-יסוד חיוני זה קיימים עתה חילוקי-דעות רציניים, ואם לא ימהרו לטפל בענין זה מיד — עלולים לאחר את המועד.

— ✶ —

"הפתעה" מוזרה

במאמן המפד"ל ממשיך להתפרם מכביב לעטרת הרבנות הראשית ועל המערכה הרחבה והקיימת נגד השתלטות במוסד זה שהפך להיות כלי לפמיש של הרב גורן שעושה בה כבתוך שלו. מר כרין על "הדזויים" ויודע מראש שהרב שלו יתמוך בכנסת, מר זבולון המר לממשלה, למרות שהדבר נאסר על נציגי המפד"ל לפני כשנה...

"הצופה" מופתע ביותר שלא מה שמתאר עליהז כאיזה "חוג קנאי-קיצוני" הוא שלוחם נגד הרב גורן, אלא שזו חזית רחבה ביותר של גוונים שונים ביהדות הדתית והחרדית, רבנים ודיינים, ראשי ישיבות ומשפיעים רוחניים, ועובדה היא שכמעט אין במדינה מי שיתייצב הפעם לצידו, פרט לגורמים שוליים. גם "הקיבוץ הדתי" היודע מה שנים כ"מוקיר רבנן", מבודדה זו שדאג להוקיר רגלי רבנים מכל קיבוציו, חוללו מתחום הקהילה-היהודית היהודית בעולם שאינם מחזיקים רבנים במסגרתם.

העובדה שכל סיעת האחדות הדתית מאוחדת ומלוכדת במאבק לטיהור הרבנות הראשית מוציאה את הבטאון הזה מכליו, והוא ממטיר אש וגפרית, מחלק גידופים והשמצות, דברי-דיבה נסים ואמרות-שיסוי הכל כמובן, בתוך "אהבת ישראל" צרופה כבל מי שמשתייך לאלו התובעים את פיטוריו של הרב גורן.

ראוי שידע "הצופה" ה"מופתע", כי החזית נגד הרב גורן היא הרבה יותר רחבה משהוא מתאר לעצמו, ואם אכן מופתע הוא שכל גוני החזית הדתית והחרדית מאוחדים במלחמה הזו, צפוי שיעמוד בפני "הפתעות" נוספות, כאשר יבחין שלא כמה רבנים מקורב למפד"ל אף הם מתנגדים מושבעים להמשך כהונתו של הרב גורן...

מיסיון בקיבוץ

הקיבוצים החילוניים הם מבצרים סגורים לדעות שהן שונות מדעות הקיבוץ, בודאי שהם סגורים לכל השפעה דתית, אם תבוא רב ואפילו "רב מתקדם", לחדור לקיבוץ כדי להשפיע על בני הנוער. ללא רשות, בודאי יגורש בבושת פניו ואולי אף יוזמן למשטרה. אך לא כן מיסיון נוצרי.

באחד העלונים הקיבוציים מצאנו מאמר שנכתב על ידי אחד מהוגי הדעות של הקיבוץ, מר מנוח, בו הוא מתריע נגד החופש שנתנו ביס מיסיונרים שקיבלו אכסניה בקיבוץ יפעת ואשר אינם נמנעים מלהפיץ באוזני בני נוער דעות ואמונות נוצריות, ולמרבית ההפתעה יש לדעות אלה מהלכים בקרב בני הנוער של הקיבוץ.

האיש שהוא עדיין רגיש לתופעות אלה, זועק חמס. אך המנהיגים החדשים של הקיבוצים הם אנשים "חופשיים" ומתקדמים בדעותיהם ואינם נבהלים מהשפעה נוצרית במבצר הקיבוצי.

— ✶ —

מבוכה "בעבודה"

מפלגת העבודה השרויה במבוכה קשה בתקופה האחרונה, מסנה עתה מבוכה נוספת במותו של פנחס ספיר, כאשר התעוררו עתה בעיות הירושה, ולא רק הבעיה המיידית של בחירת ממלא מקומו בתפקיד יו"ר הנהלת הסוכנות היהודית, התפקיד שבו מחזיקה מפלגה זו במשך שנים רבות ועתה — אם לא תמצא ממלא מקום מתאים — צפויה לה סכנה שתאבד אותו.

הרמזה מדברים על כך, כי התפקיד יוצע לחהיל אבא אבן, אשר מאז לא נכלל כשר בממשלה, קיימת רגישות גדולה כסביבו וישנם חוגים במפלגתו המעוניינים כי יתפוס תפקיד מרכזי ובכך יסתיים "ביבציית אבן". אלא שמר אבן בעצמו דוחה את ההצעה בראותו בכך סתימת-גולל לגבי האפשרות שיוכל כבר לשוב לתפקיד בממשלת ישראל.

מנסיון העבר ידוע, כי הדרך מן ממשלה לסוכנות היהודית או לתנועה הציונית — פתוחה, אך לא להיפך; מאידך גיסא, מעטים עתה הסיכויים כי אבן יוכל לשוב לממשלה ולתפקיד שבו היה הוא פן. היריבות בינו לבין ראש הממשלה, מר רבין, גלויה ורוחבת, אך מה הטעם אין מר אבן מעונין לעשות הצעה של יריבו ללכת לסוכנות היהודית ולסגור לעצמו בכך את האופציה של שיבתו לממשלה. זו אמנם אינה הבעיה היחידה שנתעוררה במפלגת העבודה במותו של פנחס ספיר, אלא שזהוזי לה לפתור את איוש מקומו של ספיר בסוכנות היהודית מכיון שהיא מסתכנת עתה באבדן עמדה מרכזית זו.

— ✶ —

דברים גלויים

במצרים נרבים עתה לפרסם על הניצה של הצבר-ההנהלה שבמלחמה ועל המשוך כוחי אויב שר משלמים כאשר יצאן כלהכרם. מחהו ובמיון ההופך להלוטף למה שהיה קיים במצרים, כאשר שופרות התעמולה הירבו לדבר על הישגים בצורה זולה והפרזת אגדיות, וכוחים האמצים של נאצר וסאדאת, כאשר דיברו במינוחם של אבירות של מיליון איש כבלתי-נהאשאה לקומת "המעמכה הגדולה" של הכבת ישראל.

אמנם, אסור להטגא באימון מופרז לדברים שנאמרים שם מבימות התעמולה, אך אי אפשר שלא לחוש בדיבורים החדשים בשינוי כלשהו, לו גם מצעם העובדה שמדברים שם כיום אחרת ממה שדיברו בעבר. שבועון קהירי כתב ביומים אלה: "אלה הרוצים במלחמה, יבואו נא וילחמו בחזית סיני. אך יזכרו נא להביא עמהם את אנשיהם ונשקם. שדה הקרב איננו נמצא בבתי הקפה של ביירות או בטריפולי של לוב"...

במצרים לא דיברו פעם על האבידות והחללים. אלפים או עשרות אלפים של חיילים מצרים מצאו מותם בזירת הקרב אך הנושא היה תמיד "שאבר" בפרוטוקולים שם, ולאחרונה החלו לפרוס על העניינים הללו, אולי כדי לרמוז להיסוט למלחמה. אם אכן נאמרים הדברים בכנות — הרי שזה ניצן של שינוי. ככלות הכל, גם אם ערביה רוצה שבניה יחיו ולא ימותו בקרבות.

— ✶ —

מאכלות אסורים

ההסתדרות השוררת במצרים של שר טריפה הבלה במדינה — לא הרבה יותר המודה מספי שניתן להאר. קיים יבוא גדול של מוצרי-טריפה וקיים גם יוצר מגעי גידול-מוסמים של בשר ומוצרים שהם טריפה הגבלה ויאגם עומדים גם בהתה שהם פיקוח הרבנות.

בדו"ח של צוות מטעם הנתיבה הלאומית לחקור ולפיתוח נאמר, בין השאר, כי זה שהנגיים לא מגיעים המגורים הטוסים זיקים לגבי החוות למאכל חוזי פרות, זהו סימן שאם השמעם ביצ דרך כלומר [illegible]